

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

1909

Az idő örökké rohanó kerekén ismét egy év repült el felettünk. Még pedig egy — úgy erkölcsi, mint anyagi eredményekben — igazán gazdag és emlékezetes év.

Több mint egy negyed század van már intézményünk mögött s annak egyes évei, elődeinknek is, nekünk is, mindannyiszor juttattak egy-egy részt vagy az erkölcsi vagy az anyagi jutalomból.

Olyan gazdagon s oly emlékezetes és változatos jutalmazásban azonban egy sem részesített bennünket, mint az elmúlt 1908-ik év.

Mindnyájunkra emlékezetes lesz ez az év egész életünkben.

Hálátelt szívvvel első sorban kell megemlékeznünk Ő cs. és ap. kir. Felsője, Legfelsőbb Hadurunknak intézményünkkel szemben kifejezett legmagasabb elismeréséről, melynek látbató jeléül az év folyamán intézményünk számos tagja részesült legfelsőbb kitüntetésben.

Hálával vagyunk eltelve a Legfelsőbb kegyelem ily örvedetes megnyilvánulásáért, a mely biztosít bennünket Legfelsőbb Hadurunk mindenkori atyai jóindulatáról és gondoskodásáról.

Hogy pedig az erkölcsi elismerés eme lélekemelő megnyilvánulásának teljessége anyagi téren is kiegészítést nyerjen, felsőbbségünk — Ő Felsője legmagasabb bozzájárlásával — gondoskodott a javadalmazás megfelelő előnyös rendezéséről, illetve felemeléséről is.

Úgy a tisztikar, mint a legénység illetményeinek, az államkincstár legmesszebbmenő megterhelésével járó fel-emelése által megélhetésünk oly módon van biztosítva, hogy mindazok, a kik a csendőrségi szolgálatot tekintjük életbivatásunknak, teljes bizalommal és nyugodtsággal tekinthetünk a jövőbe és hálátelt szívvvel ismerhetjük el, hogy felsőbbsegeink ezuttal is bőkezűen gondoskodtak rólunk.

S ha mindezekhez hozzávesszük még azt, hogy az elmúlt év folyamán történt intézkedéssel immár nemcsak az altisztek nősülése lett megkönnyítve, hanem a hosszabb szolgálat csendőrök nősülése is lehetővé téve; méltán mondhatjuk, hogy az 1908-ik év felejthetetlen marad emlékeinkben.

Mély hálával és rendíthetetlen bizalommal kell fordulnunk a mi előjáróinkhoz s a rólunk való gondoskodásukért.

codásra hivatott felsőbbsegeinkbe, mert a mint eddig létre tudták hozni mindazt, a mi a testület alapjait megszilárdította, tagjainak szolgálati buzgalmát és a testülethez való ragaszkodását fokozta: bizonyos, hogy megvalósítják és csak ők valósíthatják meg, még pedig minden külső befolyástól menten mindazt, a mi a testület és tagjai érdekében még megvalósítandó.

Bizzunk tehát jövőben előjáróink és felsőbbsegeink jóakaratu gondoskodásában. S az irántuk való bizalommal és jó reménnyel eltelve, jó kedvvel, megizmosodott tetterővel, szolgálatunk iránti fokozott ambícióval lépjük át az újév küszöbét.

A csalárd szemfényvesztés.

Irta: Soltész Imre csendőrfőhadnagy.

A csalás fogalmához közel áll a csalárd szemfényvesztés, mely csupán azért nem vétetett a büntető törvénykönyv 379. §-a alá, mert a szemfényvesztés nem egyéb, mint természetfeletti dolgok látszólagos előtűntetése s mivel ennek lehetetlenségét ma már minden embernek fel kellene ismernie, a babonás nép ily módon való kiaknázása nem mondható fondorlatnak s így csak a közrend és a közszemérem elleni kihágásnak lehet tárgya.

Sajnos, azonban a babonás hit a falun még mindig otthonára talál, mert ennek lakói még ma sem jutottak a szellemi felvilágosodottság oly fokára, hogy őket az ily mutatványosok rá ne szedhessék és anyagilag ki ne zsákmányolják.

A csalárd szemfényvesztésbe tartoznak a varázslás, szellemidézés, jóslás, kártyavetés, álmofejtés, ráolvasás stb.

Mindezekkel egyenkint akarok foglalkozni, mivel ezek ismerete nélkül a csendőr bajjal ismerné fel a kihágást képező cselekményt.

A varázsló alatt oly egyént, férfit vagy nőt értünk, a ki varázsdobjával, varázstükrével, varázsfüvével, vagy varázsvesszőjével természetfeletti csodákat akar bemutatni.

A varázsdob csörgökkel és ábrákkal van feldisztve, s a dob közepén szabadon lengő mutató az egyes ábrák felé fordulva különféle jósló ígéket ad az élénk fantáziájú varázsló ajkára.

Villamos és gőzevőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón főm és jó hangszert szállítani, mint REMENYI MIHÁLY, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, zimbabom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg Remenyi legújabb képes kézikönyvét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király-u. 58. Külön költségvetés-díjjal. Kivétel a világ minden részébe nagyburo és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszertől külön-külön árjegyzék kerül.

A varázstükör hátulján domborműdíszítések vannak a fénytöréssel ennek alakjait úgy lehet látni, hogy a hiszékeny babonás nép azok láttára mintegy azonnal látja azon dolgokat, miket a varázsló máskéjbe felvez. Ezzel jósolja a varázsló a jövőt. A varázsa, vagy boszorkányfából készített bájitallal itatják meg a varázslók a babonás népet a természetfeletti erőt tulajdonítanak neki.

Ezzel vélik a hűtlen szeretőt megigézni, az iszákot férjet meggyógyítani, ettől szépül meg a legritább természet is stb.

A varázsvessző oly műszer, melynek segítségével a babonás néphit szerint a föld alatt levő drága fémek lehet felfedezni. Különösen a bányász népek között él róla a hiedelem.

A varázsló általában azon személyesítő, a ki valamely műszerrel vagy eszközzel természetfeletti és különösen oly dolgokat igyekszik a babonás népnek bemutatni, a mire a rászédendő közönség vágyai leginkább irányulnak.

Meg kell ezeket különböztetnünk a bűvészekről, kik szintén használnak varázsvesszőt, de ezek hatóságilag engedélyezett mutatványaikkal többnyire oly dolgokat szoktak bemutatni, melyek optikai csalódáson alapulnak a melyek kézügyességük segítségével még a művelt közönséget is bámulatba ejtik. Ezek azért nem esnek mutatványaikkal a kihágás fogalma alá, mivel mutatványaik nem a közönség rászédésére, hanem mulattatására vannak szánva.

Varázslásért lett például előállítva azon ezigányasszony, ki egy falusi parasztasszonynak bájitallal adott és ezért 40 fillért eszt ki azon hitegetéssel, hogy mint meddő anya a bájitallal visszanyeri fogantatási képességét és gyermeket fog szülni.

A szellemidézés a legrégibb időkig visszanyúló babonás hit szüleménye. A spiritiszták hinni szerint a szellemi élet a testi élet megszűntével is fennmaradván a szellemek az élő lények körül kísértének. A velük való érintkezés asztaltáncszóltatás vagy alkalmas medium elaltatásával lehetséges, kik is a szellemek világába jutva, az azokkal folytatott beszélgetést közvetítik.

Közéletünk egyik ismert alakja érdekesen leplezett le tévhitekben rendületlenül megmaradó társai előtt egy szellemidézőt.

A szemfényvesztő azt állította, hogy öt forintért előtétített szobájában bárki őseinek szellemét is megidézi. A szemlélők babonás hitét főképp azon körülmény tartotta ébren, hogy a bemutatott szellem a kíváncsi szemlélővel kezet is fogott a a szellem kezének hideg és nyirkos tapintata tényleg a halottra emlékeztetett. Közéletünk ismert alakja ily kézfogás alkalmával oly erősen rántotta meg a neki odanyújtott kezet, hogy az állítólagos szellem hanyattesett. Egy hirtelen meggyújtott gyufa fényénél kitént, hogy az állítólagos

szellem maga a bűvész volt a a nyújtott kéz a bűvész lába volt, mely hideg és nyirkos tapintata miatt a halottra emlékeztetett.

Manapság minden pénzeket fizetnek az ily produkciókért a különösen a nők azok, kiknek hiszékenységet nehéz a tekintetben megfogadni.

Szellemet megidézni emberi lény képtelen. Ennek bizonyosságát csak a következőket említem meg. A közelmúltban morós összeget ajánlott fel egy bankár annak a szellemidézőnek, ki világos nappal fog neki szellemet megidézeni. A világ három legjobb hírdő spiritisztája vállalkozott is a szellemidézésre, de csak oly feltétel alatt, hogy a szellemet *djjet vagy elaléttelt szobában fogják megidézni.*

A mai modern kor emberéből azért nehéz a tévhiedelmek kiverni, mert tudományos alapon még nem lett kimutatva, vajjon az embernek tényleg nincs-e egy hatodik érzéke is, a melylyel oly dolgokról is lehet tudomást szerezni, a mit eddig ismert őt érzékünkkel nem tudtunk felismerni.

Ezen alapozik a hypnotizmusnak tana, melyet Neukom barankfia is követ a melynek szerencsétlen áldozata egy évtizeddel ezelőtt Salamon Ella volt, ki gyenge idegzeténél fogva alkalmas (mediumnak kinálkozott a hypnotiseurje által elaltatva több fel sem ébredt. Ma a mesterség folytatását belügyminiszteri rendelet tiltja, noha titokban, a legmagasabb körökben is foglalkoznak a spiritizmusmal és hypnotizmusmal.

A esendőrök csak azon szellemidézőkkel szemben kell fellépnie, kik üzletszerűleg, tehát kenyérkeresetként üzik mutatványukat.

A jóslás eredete az ősidőkbe nyúlik. Régente az angorok a madarak repüléséből, a táltosok az állatok heleiből jósoltak. Az ókorban minden uralkodó tartott jóst, ki minden hadi tény előtt megjósolta annak kimenetelét. Mivel azonban ezek félték uralkodók haragjától, rendszeren úgy szövegeztek irótt jóslásukat, hogy azt az akkoriban még nem alkalmazott mondatjelek miatt úgy lehetett olvasni, a hogy az ember akarta. Innen maradt fenn a régi jóslás: *Ibis redibus non morieris in bello.*

Vásár alkalmával még ma is találunk mutatványos hódokat, hol külön fülkéket, úgynevezett orakulumot rendeznek be a ott azután pénzért jósolni szoktak.

Faluholyn is megfordul elég jósnő. Rendszerint ezigányasszonyok, kik az ember tenyeréből szoktak jósolni. Elmondják, hogy meddig él az ember, milyen lesz a szerencséje az életben, milyen és ki lesz hitves társa stb.

Egy ezigányasszony például az élet hosszúságát olyképpen vélte az ember tenyeréből kiolvasni, hogy a hol a fényéren a „Memento mori” ismert jelző M betűinek középső vonala mélyen lehúzódott a baltenyéren, ott rövid életet jósolt, hol azonban az M betű középső

A legjobb órák,

legszolidabb ókszerek, egyszerűen a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

működésű Szegeden,
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Ar.jegyek ingyen!

A trónörökös Pusztázerén. — A trónörökös Pallavicini Sándor őrgroffal.

vonalának vege meg csak a tenyér középtájáig ért csak le, ott az életet még hosszúnak jövendölte.

Jós hiányában is segít magán a babonás közönség; könyvkereskedéseinkben számtalan jóskönyvet árulnak. Legkedveltebb ezek között Napoleon jóskönyve. A csendörnek figyelmét csak azon jóslással foglalkozó szemfényvesztőkre kell kiterjesztenie, kik mesterségüket kenyérkeresetként üzik.

A *kártyavetés* is cigánymesterség. A kártyavetésre szolgálnak a jóskártyák is, hol a rendes kártyaalakzatok helyett olyanok vannak felvéve, melyekről könnyű jövendőmondó mesét készíteni.

Van ezen alakzatok között levél, pénzes erszény, fiatal lány, férfi stb. A jövőjére kíváncsi egyén vagy húzni szokott a kártyacsomagból vagy a jósnő maga rakja ki a kártyákat bizonyos rendszer szerint s az egymás mellé sorakozó különféle alakzatok neba elég harmonikus mesét állítanak össze.

A mely jósnő nagyobb hírnévre akar szert tenni, az a jövőjük iránt kíváncsi egyének viszonyai és vágyai felől előbb információt szerez s hogy annál jobb legyen a keresete, a legkedvesebb vágyak teljesülését szokta jóslgatni. Az ilyen jósnőnek azután messze földre elszáll a hírneve s a falusi nép, de gyakran urnők is, valóságos bucsujarást rendeznek házába.

Egy alkalommal például egy cigányasszony azt jóslta meg egy halottas hazban, hogy a miért valaki a családtagok közül megcsókolta a halottat (ezt ő a tökfűlkőből vélte kiolvasni, de voltaképpen a tehenesné sugta be neki), a családból újra elhal valaki. Negy év múlva tényleg elhalt ezen családban egy gyermek s ekkor az egész községben egyébről sem beszéltek, mint arról, hogy a cigányasszony jóslása beteljesült, holott ezen jóslás tulajdonképpen egészen természetes dolgot jelzett, mert hiszen örökre nem lehet elni s ha egy családban valaki meghal, utána is meg kell halnia valakinek.

A csupán könnyű munkát szerető cigányok előszeretettel üzik e mesterséget, mely némely vidéken igen jól jövedelmez.

E mestereket ajánlja a csendör tigyelmebe a kihágási büntetőtörvénykönyv 79. §-a.

Az *álomfejtés* ideje visszanyulik a bibliai időkbe. Ott olvassuk például József és Dániel álomfejtéseit. A magyar irodalom is több balladában emlékszik meg álomfejtésekről. Az egyiptomiaknál és görögöknél papok fejtették az álmokat s a nép szentül hitte, hogy a mesterséges módon álomba merült pap az istenekkel és a szellemekkel érintkezik álmában. Ez álomfejtők évi fenntartási költségei aránytalanul felszöktek, s a bajon úgy segítettek, hogy álmoskönyveket irtak. A legrégebb álmoskönyv Ninive városából való.

A kis lottó virágzásakor az álmoskönyv képei melle számok is voltak írva s a parasztoép állhatatosan ki-

tartott e számok megrakásánál. Ausztriában, hol a kis lottó még világát éli, ez okból el is tiltották a lottó-bívataloknál az ily álmoskönyvek árusítását.

Az álomfejtéssel fülülhelyen vén asszonyok foglalkoznak. Tudományukat részben az álmoskönyvből merítik, részben a szóhagyományból. Ilyen példánl azon régi időkből fennmaradt jóslás, hogy a ki azt álmodta, hogy a foga kibullott, annak a családjában nemsokára meghal valaki.

Némely vidéken annyira szokássá fajult az álomfejtés, hogy reggel valóságos ostrom alá fogják az álomfejtő vénasszonyt.

Mi sem természetesebb, mint az, hogy a helyi viszonyokkal ismerős és koránál fogva tapasztalt vénasszony tud építeni az emberek gyengéire, különösen akkor, ha álomfejtéseit kenyérkeresetből üzi; jó pénzért a legremesebb álmokat is rózsásszínű jövő képeinek megfestésére használja.

Az álomfejtésben való hitet tudatlan falusi népünk a mai korig megőrizte s a vallási és tudományos oktatás sem tudta utját állani e babonás hitnek, míg az 1879. évi XL. törvényzcikkkel az államhatalom nem vette üldözöbe e tévhit fenntartóit és terjesztőit.

A törvény rendelkezéseit végrehajtó csendör tehát nemcsak kötelességének tesz eleget, midőn a nép babonás hiten élősködő álomfejtőket veszi üldözöbe, de kulturmissziót is teljesít, a minek, sajnos, sok helyen csak erőszakkal lehet érvényt szerezni.

A *ráolvasás* a *kuruzsláshoz* hasonló gyógyítási módszer. A babonás falusi nép majd mindegyikének van egy varázslója, a ki bűvös igéket olvas a betegre, hogy az meggyógyuljon.

E babonás gyógyítási módszer az ördögűzés idejéből való, a mikor a belpoklosból imádsággal akarták a gonosz szellemet kiűzni.

A ráolvasásnak azonban nemcsak gyógyító, de ronto hatást is tulajdonít a babonás nép. A boszorkányokban hívő korban. Könyves Kálmán előtti időben, a boszorkányoknak vélt vénasszonyokat azért égették el, mert varázsigéitől féltették a termést, a labas jószágot. Egyes vidékeken még ma is azon hitben van a nép, ha marhája tönkremegy, hogy valamely boszorkány vénasszony ráolvasással rontotta meg vagy megbabonázta.

A ráolvasást a falusi nép ellopott tárgyak megszerzésére, tolvaj megkerítésére, hűtlen szerető visszaszerzésére, hajthatatlan szívű leányzó megigézésére is használja.

A ráolvasó rendszeren halkan szokta elmondani a varázsigéket és pedig azon okból, hogy más az ő mesteriségét el ne tanulja.

A törvény a pusztá ráolvasással való gyógyítást azért választotta el a kuruzslástól, mert a kuruzsló gyógyszereket hoz alkalmazásba, ellenben a ráolvasó nem; ha azonban a ráolvasó egyidejűleg gyógyszereket is

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógyszárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

A trónörökös vadásztársasága.

A trónörökös Püsztaszeren. — A trónörökös a vadászatról készített fényképeket nézi.

alkalmaz, úgy már nem a szemfényvesztők, de a kuruzslók csoportjába tartozik.

A család szemfényvesztésnek ezen eddig ismertett módozatain kívül vásár- és bucsuhelyeken, mutatványos bódékban találunk számos válfajaira.

Ilyenek például a *planetákkal és jóskönyvekkel* való kereskedés.

Vannak hatóságok, melyek megengedik, illetve eltűrik, hogy a mutatványosok a papagáj, vagy magtörő pinty által kihuzott planetákkal kereskedjenek s azt sem bánják, ha valaki könyvárus bódéjában álmokönyvet vagy más jóskönyvet árul.

Felfogásuk mellett azzal ervelnek, hogy a planéta, vagy jósczedula árulása nem mondható ámitásra számított hitegetésnek, mivel itt a betanított madarak huzzák a czedulákat, tehát a cselekmény a többi szemfényvesztési tényektől szembeötlően különbözik, másrészt az ember itt tisztán az anyagi haszon keresője.

A jóskönyv árusítására nézve pedig megjegyzik, hogy ezek csak akkor tilthatók el, ha miniszteri rendelet tiltja a terjesztésüket; másrészt a könyv értékének megfizetésével a babonás nép további kizsákmányolása határolva van.

Általában, a nélkül, hogy a család szemfényvesztés itt nem ismertett egyéb válfajainál az észlelt cselekményt büntetőjogi szempontból mérlegelné a csendőr, leghelyesebben cselekszik, ha az illetőtől a mutatványainak gyakorolhatásához szükséges hatósági engedély elő mutatását kéri.

A magasabb jogi érzékkel bíró hatóság bizonyára mérlegelte a kérvényező üzletének mineműségét s csak azután adta ki az engedélyt. A hol tehát az illető hatósági engedéllyel nem rendelkezik s mesterségét keresetként űzi, ténykedése pedig varázsolás, szellemidézés, jóslás, kártyavetés, álomfejtés vagy ráolvasás, vagyis a tudatlan nép ámitásával és anyagi kizsákmányolásával járó szemfényvesztés, ott az illetőt a Szolgálati utasítás 117. §. VII. a) pontja értelmében a hatósághoz allítsa elő.

Általában a fólv az, hogy a babonás hitnek, mely anyagi károsodással jár, törvényes eszközökkel vessünk véget.

Cikkemben azért terjeszkedtem ki az egyes szemfényvesztési cselekedetek megismertetésére, mert a csendőr nem csak a törvény vak végrehajtó eszköze, hanem hivatva van a falusi tudatlan népet felvilágosítani is, s mindenesetre ily fegyverrel a csendőr előbb is ér czélt, mintha a delikvenst szó nélkül jelenti fel, vagy állítja elő.

Minden alkalmat meg kell ragadnia a csendőrnek, hogy a népbe oltott babonás hitnek gyökereit kiszedje, a gyökér nélkül magától dől majd le a fa, nem is kell fejsze hozzá.

Egy titokzatos rablógyilkosság kiderítése.

Irta: Fűkő Pál járásörnoster.

Bármily titokzatosnak lássék is valamely bűncselekmény végrehajtása a nyomozásba vétel pillanatában s bár eredménytelen legyen is az első ízben megkezdett nyomozás: a hivatását komolyan és helyesen felfogó csendőrnek még sem szabad az eredménytelenség miatt a reményét feladnia.

Hiszen igaz, hogy vannak nagyobb bűnesetek, a melyek nyomozását valóságos rendőr geniek végzik, mégis kiderítetlen marad örökre egyik-másik. A nyomozó közegnek mindamelllett nem szabad elveszteni önbizalmát s nem szabad nyugodnia mindaddig, míg csak minden követ meg nem mozgatott s minden tudását lathá nem vetette a siker érdekében.

Tanulmányoznia kell újból és újból, hogy a bűncselekmény mi okból s vajjon milyen körülmények között hajtathatót végre: elől kell kezdeni a nyomozást annyszor, valahányszor egy-egy újabb nyom vagy gyanus körülmény merül fel, mert hiszen számtalan esetben megtörtént már, hogy téves nyomon indul meg a nyomozás, és csak a hosszabb eredménytelen nyomozás közben talál rá a csendőr a helyes nyomra.

Éppen ebből az okból tartja nyilván minden nyomozó hatóság, úgy a csendőrség is, az előzőleg kiderítetlen maradt közbiztonsági zavarokat, mert beigazolt tény, hogy újabb vagy más által vezetett nyomozások során nagyon sok kiderül azok közül.

Ezt a tényt igazolja az alábbi eset is.

A pásztói óra egyik járőre 1898. év május 24 én reggel a Kozárd község határán átvonuló erdei út mentén egy ismeretlen női hullát talált a bokor alatt. A hulla fején hátul tompa tárgygal való ütéstől eredő sebhely volt, ezenfelül egy női kötény kötőmadzaga volt a nyakára hurkolva. Közvetlenül a hulla mellett egy kézi kosár s abban egy zsebkendő, egy olvasó, egy kis darab kenyér volt. A hulla körüli téren a dulakodásnak semmi nyomát nem lehetett felfedezni. A rubázata is — az inggallér szétszakításán kívül — sértetlen volt. A hulla banyatt feküdt.

Ebből és a fontebb ismertett körülményekből, bár a nő idősebb, úgy 40—50 éves körülinek látszott, a járőr azt következtette, hogy a tettes előbb a fejére irányzott ütessel elkábította a nőt, azután erőszakot vett rajta és csak azután és azért fojtotta meg, hogy árulója ne lehessen.

A járőr intézkedése folytán a hatósági vizsgáló bizottság a helyszínen megjelenvén, a helyszíni szemle megkezdése és a hulla megvizsgálása után a községbe szállította a holttestet és felboncoltatta.

Már a boncsolás adatai alapján el kellett ejteni az erőszak fenforgását, mert az orvosszakértők szerint az meg nem történt. A gyilkosságot tehát vagy boszúból vagy rablási szándékkal követte el a tettes, minélfogva a nyomozást is ebben az irányban kellett megkezdni és lefolytatni.

De mivel a nőt senki sem ismerte fel, a járőrnek a nyomozás megkezdésére csupán az az egy kiinduló pontja volt, hogy a halál a hulla feltalálása előtt körülbelül 1—2 órával állott be, a hullát pedig a járőr délelőtt 7—8 óra között találta fel: minélfogva a nő, ha nem is

A mindennapi kenyérnél fontosabb a háziasszonynak a jó kávé. — Jó, izlatos, zamatos, erős és színdus kávéit csak a
«Valódi PATRIA pótkávéval» lehet főzni. A Valódi PATRIA pótkávé, a legjobb nyesterményekből a leggondosabban készült s
 előnye, hogy igen kiadó, nem savanyodik meg, így a fézet igen édes, tehát megdukkítás érhető el a cukornál. Bevásárlásánál csakis az igaz színmagyar Valódi PATRIA Pótkávé, kérje, mely minden üzletben kapható és több első díjjal lett kitüntetve.

A trónörökös Pusztaszeren. — Pihonás közben.

Kozárdról vagy Pásztóról való volt, de a kora reggeli órákban eme községek egyikéből kellett kiindulnia vagy a községen kellett keresztül mennie, tehát okvetlen kellett őt látni valakinek.

A nyomozás azonban eredménytelen maradt, mert a közeli községek egyikében sem akadt olyan egyén, a ki valamely hozzátartozóját kereste volna, vagy csak tudott volna is valamely hirtelen eltűnt egyén kilétééről.

Az újabban és újabban megejtett nyomozás sem eredményezett jó ideig semmit. Még ugyanazon év nyarán azonban az egyik e tárgyban puhatólózó járőr előtt, egyik munkás annak a véleményének adott kifejezést, hogy a hulla bizonyára egy időse, balkezére nyomorék koldusasszonye volt, a ki egy hozzá hasonló koru szappan, zsebkendő s más apróságokkal bázaló asszony-nyal a községben gyakran meg szokott fordulni s ugyan-ezen tárgyakkal az inászói kőszénbányához is jár. Azt is tudta a munkás, hogy ez a két nő, ha éjjelenként Pásztón kellett maradniok, egy előtte névleg ismeretlen özvegy asszonynál szoktak hálgni; ennek a nőnek a lakását meg is nevezte.

A járőr tehát felkereste az özvegyet és ettől megtudta, hogy a meggyilkoltat Urva Rozáliának, a bázalót pedig Urva Máriának hívják és a Gömör megye, Nagyröczeről való. Azt is megmondta az özvegy, hogy a koldusasszony fiatalabb korában az inászói bányatelepen szolgált. A járőr tovább nyomozva az említett bányatelepen megtudta, hogy Urva Róza régebben csakugyan ott szolgált s annyi pénzt gyűjtött össze bosszabb szolgálat alatt, hogy 1000 koronát helyezett el a salgótarjáni takarékpénztárban. A takarékbetéti könyvet pedig — mint mondták — egy, a nyakába akasztott és ekként a ruhája alatt hordott zsebkönyvben szokta tartani.

A járőr, mivel Salgótarján éppen útha esett, először is oda ment és a takarékpénztárban puhatólózott, hogy a pénz ott van-e még, vagy már kivette valaki s ha igen, ki.

Itt megtudta, hogy a pénzt és pedig az egész összeget az ismert betéti könyv felmutatása mellett, egy idősees nő felvette. Közlebbi adatokat a felfelvőre nézve adni nem tudtak, csak azt, hogy irni nem tud és hogy napszámosnőnek látszott.

A járőr innen Nagyröczerére ment, hogy a meggyilkolt nővérét kikérdezze. Ez éppen akkor nem volt otthon, valabol a közeli községben bázalni járt. De mivel a postán megtudták, hogy nevezett címére egy nagyobb küldemény áru érkezett, a minek kiváltása végett rövid időn belül haza kell jönnie, hát megvárták. Két nap múlva baza is tért.

A járőr előtt a nő beismerete, hogy csakugyan volt egy Kozália nevű nővére, a ki most öreg napjaiban koldulásból tartotta fenn magát. Gyakran vele is elment azokba a községekbe, a hol ő bázalt, de a tavasz folyamán egyszer ismeretlen módon eltűnt; azóta vissza sem tért s most azt se tudja él-e vagy már meghalt valabol. Mikor pedig a járőr megismertette vele az eltűnés és elbalázás okát, könnyekbe tört ki s csak úgy zokogott a nővérét ért szerencsétlenség felett.

Arról, hogy nővérenek pénze, még pedig 1000 koronája lett volna, mit se akart tudni, és azt állította, hogy sobase látta annak betéti könyvecskéjét. Azt is tagadta, hogy a gyilkosságot megelőző éjjelen, a pásztói özvegy-nél együtt háltak volna.

Ez és ama körülmény, hogy nővére eltűnését a hatóságoknak már közel három hónap elmúltával sem jelentette, a mely mulasztását indokolni se tudta, alaposra tették az ellene felmerült ama gyanut, hogy nővérét ő gyil-

kolta meg vagy mással meggyilkoltatta, valószínűleg azért, hogy a pénzt elvehesse.

Erről azonban ballani sem akart, tagadta konokul. A járőr ennélcogva kénytelen volt őt a salgótarjáni takarékpénztárhoz elővezetni, hol a hivatalnokok ráis-mertek és a szemébe mondták, hogy az 1000 koronát ő vette fel.

Erre megtört és beismerete, hogy csakugyan ő gyilkolta meg a nénjét, és pedig azért, mert az többszöri kérésére sem adott neki kölcsönt, hogy a bázalásból nagyobb összeggel rendelkezék. Mindig azzal utasította el, hogy várja meg, míg meghal.

Emiatti bosszujában elbatározta, hogy alkalomadtán elteszi láb alól a nénjét. E szándékát az említett időben akként hajtotta végre, hogy amint a nővérével az erdőben pihenni és reggelizni leültek és nénye akkor is elutasította a kölcsön iránti kérelmével, azon ürügy alatt, mintha szükségét végezni menne, felkelt és a nénye háta mögé kerülve, annak botját felkapta és azzal fejbe ütötte; majd az ütéstől elkábult nőt a kőtenymadzaggal megfojtván, a nála volt takarékbetéti könyvecskét elvette.

Hogy pedig az özvegy nőt arra nézve, hogy a hullát ismeri és hogy az esetet megelőző éjjel nála háltak és kora hajnalban onnan együtt indultak el — hallgatásra bírja, a takarékpénztárból kivett pénzből egy nagyobb összeget neki adott. Ezt az özvegy be is ismerte.

A mint az eset leírásából látjuk, ezt a bűncselekményt kevésbbé lelkiismeretes öre sobasem derítette volna ki. A meggyilkoltat az egy özvegy nőt kivül nem ismerte senki, ez pedig megvesztegetve lévén a saját érdekében is hallgatott. Nem kereste senki az áldozatot, mert hiszen egy vidék lakossága hamar napirendre tér egy szegény koldusasszony halála felett, ha bármily erőszakos módon történt is az. A hullát sem lehetett az egész vidék lakosságának bemutatni, hogy a sok egyén közül valaki ráismerhessen és a nyomozást megkönnyítse.

A pásztói öre mindezek daczára elismerésre méltó módon teljesítette kötelességét, mert eme titokzatos bűncselekményt, a folytonos, szakadatlan és kitartó puhatólózás mellett három hónapon belül, szépen kiderítette és a tetteseket az igazságszolgáltatás kezébe juttatta.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A nyomra vezető szivarka-hüvely.

Irta: Szényei Károly esendőrrörmester.

Török-Becse nagyközségben 1899. évi október és november havában a mind gyakrabban előforduló hetöréses lopások izgatták a lakosság műveltebb részét, a mennyiben a lopások nagyobb része a műveltebb emberek kárára esett. Előbb egy szűtő-ot, majd egy kocsináros, közben egy két teltebb földművest, utóbb egyik járásbíró, végre egy gabonakereskedőt szerencsétlettek meg be nem jelentett látogatósaikkal, a szerencsés kezű, ismeretlen betörők.

A nyomozás folyt napról-napra, hétről-hétre lankadatlanul, de a legbizgóbb nyomozás daczára is, csak annyi eredmény volt elérhető, a mi már a tényekből is látható volt, hogy a tettesek többen vannak és nagyon ügyesen dolgoznak.

A nyomozás irányát megnehezítette a közvélemény sugalmazása is, mert míg az egyik rész a helybelieket, addig a másik rész a Tisza átvágáson akkor ott dolgozó gyűlésez munkásokat gyanúsította.

Eme feltevések után nem is volt csoda, hogy a nyomozáshoz nem lehetett a helyes nyomra vezető irányt megválasztani és eredményt annál kevésbbé lehetett elérni, mert

a lopás tárgyai tulajom/án pénz, ékszer és élelmi czikk volt s ezek bármelyike is feltűnés nélkül elhasználható volt.

A betörések elkövetésével továbbá gyanúsított, az ugyanazon összel Aracs községbe hazatért hat évi fegyházat viselt K. J. rovott multu egén is, kinél tartottunk is több izben házkutatást, de eredménytelenül.

Vége a betörő-banda oly szemérmetlen lett, hogy a legforgalmasabb helyen, a járásbírószági épülettel szemben lakó H. M. gabonakereskedő irodájába hatolt be, egy novemberi éjjel s daczára, hogy a kereskedőnek külön felfogadott éjjeli-őre is volt, a betörő-bandának mégis sikerült az udvarra nyíló ajtón észrevétlen betörni. Ez alkalommal mintegy 60,000 korona pénzkészlet volt az irodahelyiségben elhelyezett Wertheim-pénzszekrényben, a mit a betörők valószínűleg sejtettek is, mert másnap a helyszíni szemle alkalmával látható volt, hogy a betörők a szekrényt, miután annak feltörése nem sikerült, helyéből kimozdítva eldöntötték, a két radat tettek és elvinni akarták, valószínűleg azonban a nehéz vasalkotmányt nem bírták. Innen a többek közt, a feltört íróasztalókból, elvittek két doboz szivarkakülönlegességet is.

A helyszíni szemle megejtése után, ebben az esetben már nagyobb reménnyel kezdtek meg a nyomozást és feltették, hogy egyedül az elvitt szivarkák nyomozására fektetik a legnagyobb súlyt, mint a legbiztosabb nyomra vezető dologra. Sorba kutattuk valamennyi korcsma szeméjét és ezen eljárással néhány nap mulva sikerült is néhány elszítt szivarkának hüvelyeit a Szarvas korcsma szeméjében fellalálnuk.

A nyomozás ettől kezdve már könnyebben ment, mert a legközelebbi este elfogtuk a cigarettázó egyént, a ki midőn a nála talált szivarkák holszerzésére kikérdeztük, némi vonakodás után a betörés részleteit ismertette meg velünk, később pedig az előző és tömegesebb betörés mozzanatait és keresztlöviteleit beszélte el, továbbá kezünkre juttatott nagyobb-számu bűnjelt és megnevezte a többi társait is, kik között ott szerepelt a fentebb említett fegyházviselt ember, továbbá egy kömüves-legény és egy kéményseprőség. Az utóbbi volt az, a ki napközben kéményseprés alkalmával magának kellő tájékozást szerzett és társait a legnagyobb ügyességgel és észrevétlen vezette a kiszemelt helyre.

Czélszerűnek tartom a jelen esetről arra mutatni, hogy bűncselekmények esetén a nyomozó közeg mindig a legalkalmosabbnak ígérkező dolgot vegye a nyomozás iránytárgyává, habár csekélységnek látszik is, mert jelen esetről is látható, hogy egy igénytelen elszítt szivarka-hüvely vezetett egy furfangos módon működő tolvajbanda leleplezésére és jutatta az egyik főczinkost ujabbán 10 évi fegyházba.

KÉPEINKHEZ

A trónörökös Pusztaszeren.

Azon a földön, a hol honfoglaló eleink az első nemzetgyűlést tartották, vadászott a napokban trónörökösünk: Ferencz Ferdinánd főherczeg. A trónörökös igen kedveli a vadászatot; a mi nem is csoda, lévén ez a sportnak legnemesebb és legélvezetesebb faja. A vadászat ideje alatt Pallavicini Sándor örgrófnak vendége volt a trónörökös s a szemfüles fotografusoknak bő alkalmuk nyílt ott, hogy a vadászat közben, mint azonkívül is többizben lefényképezni. Pusztaszeren való tartózkodása alatt, vadásztársaival s a fogadására és a hucauzásnál megjelent hatósági urakkal is, mindig magyarul beszélt a főherczeg s oly jókedvű volt, hogy elbivotta a cigányt és nagy gyönyörűséggel hallgatta az édesbús magyar dalok egész sorát. Ismételten emlegette, hogy kitünően érzi magát magyar földön. Távozásakor is ezzel búcsúzott: A viszontlátásra minél rövidebb idő múlva.

HIREK.

Baleset a lovardában. *Beszeregs* Titusz hadnagy, a székesfehérvári 2-ik szakasz parancsnoka, ki a székesfehérvári gyalogtisztí lovaglótanfolyamot látogatta, 1908 december 21-én, lovardalovaglás, illetőleg gátugrás közben a lóról leesett és csontzúródást szenvedett. A súlyosan sérült hadnagyot, kinek gyógyulása csak hosszabb idő után várható, december 23-án a budapesti II. számú sebészeti klinikára szállították.

Agyalótt erdőőr. A zalamegyei Gáborjaháza község határában fekvő Kebelei erdőben Fehér Lajos erdőőr, 1908 december 16-án délután négy óra tájban négy ismeretlen orrvadászt, két elejtett őzrel való menekülés közben tetten ért s azokat üldözöbe vette. A menekülő orrvadászok Fehér erdőőrrre több lövést tettek, kit a lövések egyike nyakon találva, halálosan megsebesített, úgy hogy sérülésébe még az nap este belehalt. Az elmenekült tettesek utáni nyomozást az alsólendvai és belatinczi örsök legénysége *Németh* Imre járásörmester, alsólendvai járásparancsnok vezetése alatt teljesíti.

Orvtámadás. A szabolcsmegyei Ujfehértó községben 1908 december 20-án este a Kupferstein fele vendéglőben időző *Keserű* János csendőrt Veres Gergely ujfehértói lakos egy vasas végű bottal orrul fejbe vágta. *Keserű* csendőrt az ütés következtében szenvedett életveszélyes sérüléssel a nyiregyházi cs. és kir. csapatkórházba szállították. A tettes pedig elfogott.

Betöréses lopás. A krassó-szörénymegyei Zupanyest község kárára 1908 december 6-án este 10—11 óra között ismeretlen tettesek, a községházának egyik helyiségéből, miután az éjjeli őrökre az őrszoba ajtaját rázárták, az általuk kifeszített ablakon át a pénztárszekrényt kiemelték s azt mintegy 170 lépésnyi távolságra elhurcolva, feltörték és a benne volt 227 kor. 87 fillér készpénz és 6 drb. postatakarékkönyvvel elmenekültek. A tettesek után *Bratam* Ferencz járásörmester vezette be a nyomozást.

Kérelem. Az ungmegyei Uzsok községben állomásozó *Szigeti* György őrsvezető kéri a vele 1903—1905-ig a mezőlaborozói őrsön együtt szolgált *Szelli* Károly csendőrt, hogy jelenlegi állomáshelyét vele tudassa.

Adomány a nyugdíjpótló egyesület javára. A létesítendő nyugdíjpótló egyesület javára ujabbán a következő adományok folytak be: *Grosz* Frigyes és *Ehleiter* Ferencz járásörmesterek, *Török* István és *Küspáli* Sámuel törzsörmesterek egyenkint 2 korona, összesen 8 korona. A multkor kimutatott 123 koronával együtt 131 korona. Egyidejűleg mindazokat a legénységi állományhoz tartozó egyéneket, a kik ezen nemes intézmény előzetes költségeihez hozzájárulni szándékoznak, az iránt intéztek hozzánk kérdést, hogy adományaikat hová juttathatják, értesítjük, hogy a nyugdíjpótló egyesület céljaira szánt minden adomány a honvédelmi minisztorium 16. osztályához czimezve postautalványon küldhető be.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kirételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük eméltogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bolyegeket ne küldjenek! Szolgálatlalt kapcsolatos kérdéseket csak az esetben

válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezősköléseknek eleje vétsék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

O. J. Trencsén. Rosszul tudja; folyósítva van.

Nőstül. Nincs sohol előírva, mennyi kaucziójának kell lennie egy esendőrtiszti arájának, hogy a nőülési engedély megadassék. Néhány ezer korona készpénz vagy megfelelő értékű ingatlan kimutatása azért követeltetik meg, hogy az altisztnak legyen egy kevés mellékjövedelme, a miből szükség esetén a házas életben előforduló rendkívüli kiadásokat fedezhesse, a mire illetékei elegendők nem volnának. Előfordulhat azonban az is, hogy pl. egy, pár gyermekkel özvegyen maradt altisztnak megengedették a nőülés egy teljesen vagyontalan, de oly szerény, háziassan nevelt nővel, a ki szorgalmával és takarékoságával ily esetben nagyon is pótolja a vagyont. Nem egy altiszt van, a kinek neje postamester, tanítónő, varrónő, a ki ugyan teljesen vagyontalan, de foglalkozása révén nagyon is hozzájárul a háztartás terheinek könnyítéséhez. A nőülési engedélyek megadásánál fő a kérvényező jó minősültsége és az ara szepplőten előlétele, megfelelő társadalmi műveltsége, háziasság és szerény nevelése.

F. F. Jozsefzáról önként lemondott, korlátozó intézkedéseket vele szemben foganatosítani nem lehet.

Kiváncsi. Az összpontosított legénységnek, az ill. szab. 42. §-ában meghatározott összegű vezénylési pótdíjra igénye van.

K. J. esendőrt. Nyugállományu esendőrt, ha újból felülvizsgálat alapján szolgálatképesnek osztályoztatik s újból felvétele a szolgálat érdekében áll, a testületbe újból visszavehető, tekintet nélkül arra, hogy mennyi időt töltött a nyugállományban. Ez esetben az előzőleg eltöltött ideje beszámíttatik, részére a rendfokozatszerü zsold s a kerületi parancsnokság javaslatához képest esetleg az előbbi idejének figyelembevételével megállapítandó szolgálati pótdíj s egyéb más illetékei folyósítva lesznek. Újbóli nyugdíjazása esetén nyugdíja a másodikban töltött szolgálati idejének figyelembe vétele mellett lesz megállapítva.

Határszéli. 1., 2. Az ügyvédnek joga van úgy az adóshoz, mint a jótállhoz, fizetési felhívást küldeni. Ha az igényelt összeget mindkét helyről felveszi s azt ügyfelének kézbesíti, akkor a kétszer megfizetett összeg visszatérítésére az ügyfél — ha visszaadni vonakodik — rendes polgári per útján kötelezhető. Ha azonban az ügyvéd a visszakövetelt összeget — mely neki jogos birlalatában volt — saját céljaira fordítja, akkor a btkv. 355. §-ába ütköző sikkasztást követ el. 3. Kérdés értelemten.

Erzelem. Névmagyarosítás iránti kérelmével forduljon őrsparancsnokához. Ha más vallásra akar áttérni, akkor két tanu jelenlétében elme egy lelkészéhez s hejelenti azon szándékát ügy ennek, mint azon hitfelekezet lelkészének is, a melybe áttérni óhajt. Azok a szükséges tudnivalókkal megismerletik. Az áttérést, annak megtörténte után az áttérés igazolvány becsatolásán mellett szárnyparancsnokságának bejelenti.

Bakonyi. Egyesek állomáshelyeit nem tartjuk nyilván.

Halász. 1. Kása János államrendőr lakása: Budapest VII. k. Fürész-utca 17. sz. 2. Ugy tudjuk, hogy igen. Az altishti tanfolyam hallgatóit a kerületi parancsnokság válogatja ki. 3. Ha a határrendőrségnél felvétel lesz, azt ideiekorán lapunk hasábjain közöljük; az igényjogosultsági igazolvány minden esetre nyom a latban.

K. Az intelligens ember nálunk feltétlenül boldogul — ha szorgalmas. Sok esetben az a baj, hogy a pár középosztályljal rendelkező esendőrt elbizakodik s ellustul; várja, hogy a sült galamb a szájába repüljön. Tessék a négy gimnázialis osztály után is két kézzel fogni meg a munkát s megmunkálni azt, hogy a fontos őrsparancsnoki állásra minden tekintetben érdemes. Az a csak négy elemi osztályt végzett, félalmivább lett altiszt, kemény, nehéz és becsületos munka árán érte el az altishti rendfokozatot, a melyet érdem nélkül senkinek sem adományoznak, ha pár középosztályu van is. Ön — mind mondja — könnyebben tanul, előképzöttsége önt a diszes altishti állásra mintegy praedestinálja! Miért nem követelt hát ol mindent, hogy azt öt évet meghaladó esendőrségi szolgálati ideje alatt el is érje?

M. K. esendőrt Bökönye. «A fiatal esendőrt nevelése» cz. cikkkét átdolgozva legközelebb hozni fogjuk.

Gondolkozó Ugy tudjuk, hogy ez a kérdés az intező körökben állandóan felsziven van, s mibelyt a viszonyok arra alkalmasak lesznek, bizonyára megoldást is nyer.

Megbetegedett öreg altiszt. 1. Mi azt hisszük, hogy nem késik soká. 2. Kérdéses esetben a szlszb. I. R. 281. pontjának végbekozdése mérvadó, a mely szerint a nem tényleges állományu rangosztályba nem sorolt havidijasoknak az egyenruha viselése megengedve nincs.

Tótvideki esendőrt. Közös elhatározással azt csinálhatnak vele a mit akarnak. Figyelemmel azonban arra, hogy az őrsökön könyvtár van, — véleményünk szerint — a kérdéses album leghelyesebben abban volna elhelyezendő.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Minustalány.

- szód
- imaszombat
- hony
- itra

- perjes
- aros
- élabánya
- delény
- ákos

Betűtalány.

Sz Olga. B Jókai.

Megfejtési határidő: 1909 január 18.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet-királyné sanatoriumi sorsjegy lesz kiosorolva.

Lapunk f. évi 51. sz.-ban közölt fejtörök helyes megfejtése:

Képtalány: «A ki sokszor remélt, félni megtanul». —

Sz. talány: «22, 13». — **Betűtalány:** «Karácsony»

Helyesen megfejtették: Bereczky Márton esendőrt Vác, Veres József őrsvezető, Budapest, Antal József esendőrt Petnik, Győrmez István őrsv., Sárdi, Podnevár és Simon esendőrtök Magyaróvár, Kari jörm., Székely őrm. Kolozsvár, Hatala Mihályné Maczonka, Suhajda György esendőrt Suska, Sebestyén János Eger, Fenics György őrsv. Tóvis, Lázár Kálmán őrm., Fekete Géza őrsv., Kovács András esendőrt Czegléd, Ottó őrm. Jászkiár, Vaszary őrsv. Mór, Lénárd S. jörm., Csáthi Lajos őrsv., Csaplár József és Pece György esendőrtök Torna, Tóth Kása István őrm. Csánytelek, Fábian Imre esendőrt Fácset, Anik János jörm. és neje Nyirbátor, Karácsony J. őrsv. Dós, Pusztai István pr. esendőrt Koaárfalva, Marginaórn jörm. és neje Nagykováta, Bárány Mihály őrm., Lindner ez. őrsv., Csernay esendőrt Ruszt, Nagy József őrm. Vésztő, Szücs Sándor őrsv. Pankota, Balla Lajos esendőrt Torna.

A kiosorolt Erzsébet-királyné Sanatorium-sorsjegyet Bereczky Márton esendőrtnek Vácra elküldöttük.

A m. kir. esendőrt ségnek ingyen és bérmentve küldöm 500 képpel ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

Brucker Győző Nándor és Társa
órák, ékszerész. **GVÖR 33. sz.**

HIVATALOS RÉSZ.

Büntetőjogi döntvények.

Testi sértés eltorzítási szándékkal.

Abból a ténykörülményből, hogy vádlottnak az volt a szándéka, hogy a sértettel csúfá tegye, az követelhető, miszerint sértettel feltűnően el akarta torzítani; s minthogy ez az eredmény be is következett, ezért a vád tárgyává tett súlyos testi sértés a Btk. 305. §-a szerint helyesen minősített.

(Curia 1908 szept. 2. 6001. sz. a.)

Zsarolásnál a cselekvés jogtalansága mellett az érdek jogszerűsége közömbös.

Vádlottnak az a cselekménye, hogy ő abból a cz-lból, hogy a sérteltnél levő tehenének a sértett által követelt 1 K kifizetése nélkül való elhajtása által magának, bár jogszerű vagyoni érdekének érvényt szerezendő, de jogtalan módon vagyoni hasznot szerezzen, a sértettel lételeges bántalmazás által elkövetett erőszakkal a nála volt tehenő elhajtásának eltűrésére kényszerítette, a Btk. 350. §-ába ütköző zsarolás vtségének összes tényálladási ismérveit kimeríti.

(Curia 1908 okt. 8. 6656/908. sz. a. II. Bt.)

Izgatásnál gyülekezet fogalma.

A Btk. 172. §-a szempontjából hét-nyolcz egyén együttléte is megállapítja a gyülekezet fogalmát, mikor az illetők éppen a vádlott politikai nézetének meghallgatása céljából voltak együtt.

(Curia 1908 szept. 23. 6334/908. sz. a. I. Bt.)

Őrslovasítás.

A m. kir. III. számú csendőrkerület kecskeméti szárnyának területén fekvő dunavecsei gyalogőrs 1908. évi december 16-án lovasított.

Különítményfelállítás.

A m. kir. V. számú csendőrkerület trencsényi szárnyának területén fekvő Morvamogyoródon, 1908. évi december hó 20-án egy 4 főből álló különítmény állítatott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértetett:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Szabó József cz. őrsvezető Uzon községben az 1908. évi június 16-án kiütött tűzvész alkalmával a tűzoltás körül, valamint a személy- és vagyonbiztonság megvédésénél kifejtett példás és kiváló tevékenysége és buzgalmaért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Németh István III. cz. őrsvezető II. od. altiszt, 5 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén tudósított eredményos tevékenységeért, alá-

rendeltjeinek helyes befolyásolása és jó magaviseletéért.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Ferencz József próbacsendőr czimz. őrsvezető, mert Uzon községben az 1908. évi június hó 16-án kiütött tűzvész alkalmával a tűzoltás körül, valamint a személy- és vagyonbiztonság megvédésénél teljes buzgalommal és odaadással közreműködött.

Lőrinczi Lajos őrsvezető.

Orbán Mózes és

Benézdi Sándor csendőrök, mert az 1908. évi június hó 7-én Parospestere és Korojesd község batarában kiütött erdőtüz tovább terjedésének meggátlása és a tűz eloltása körül odaadó buzgalommal közreműködtek.

Előléptettek:

1908. évi december 24-ével:

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Gottgeisel György, Tóth József I., Márkus József, Mercz Ferencz, Galgóczi András, Karkesz Nándor, Ovári Lajos, Bars Mibály, Lajter Henrik, Dobai Mibály, Dán Ferencz, Sznyák József, Buga József, Hári József I., Buchta István, Szedlák Ferencz, Pintér László, Tillik János, Handl Ferencz, Kulcsár József, Császár Lajos és Sarina Vendel őrsvezetők, czimzes őrmesterekké.

Az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Simon Peter I., Nári József és Mihály Mihály csendőrök,

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Molnár Pál és Péter János II. csendőrök, csendőr cz. őrsvezetők.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel el-láttattak:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Madzi István járásőrmester 1908 november 25-én. továbbá

a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Tamás Elek járásőrmester 1908 decz. 15-én.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel el-láttattak:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Vukovics József cz. őrmester 1908 decz. 7-én. Oláh Gábor czimz. őrsvezető, 1908 decz. 6-án.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Varyassy Iván őrmester 1908 nov. 21-én, Czeplédi Gerzon cz. őrmester 1908 decz. 8-án.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Németh Elek cz. őrmester 1908 decz. 1-én, Hajzer János cz. őrmester 1908 nov. 26-án, Császár Lajos őrsvezető 1908 nov. 26-án, Czadró Márton cz. őrsvezető 1908 decz. 8-án és Szedlák Ferencz őrsvezető 1908 decz. 7-én.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Kondor Lajos őrsvezető 1908 decz. 29-én, Horváth László I. oz. őrmester 1908 decz. 12-én, Szabó Gábor cz. őrsvezető 1908 decz. 22-én, Horváth József VIII. cz. őrsvezető 1908 decz. 31-én, Bakonyi András cz. őrmester 1908 decz. 11-én, Berecz György őrsvezető 1908 decz. 24-én, Farkas Lőrincz cz. őrsvezető 1908

decz. 2-án, *Bándics Zsigmond* örsvezető 1908 decz. 22-én és *Tallán János* ez. örsvezető 1908 decz. 21-én.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

F. Tóth Imre ez. őrmester 1908 decz. 2-án és *Friedmann Samuel* örsvezető 1908 decz. 19-én.

Járőrvezetők jelvényével elláttattak:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Székelly István, Peczós József, Járvás János, Tóth Gyula, Szakács József és *Kozma István* csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Mészáros Sándor ez. őrmester, *Kerek Simon* örsvezető, *Mondovics Imre* ez. őrmester és *Táborosi János* ez. örsvezető 1—1 drb., *Popity Ferencz* ez. örsvezető 3 drb., továbbá

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Bédek András ez. örsvezető és *Keresztes Mihály* ez. örsvezető 1—1 darab 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatás.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Matei László csendőr családi nevét, a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi november hó 17-én kelt 114685/VI-a. számú engedélye alapján «*Mátó*»-ra változtatta.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Oláh János próbacsendőr családi nevét, a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi november hó 13-án 112831/VI. sz. alatt kelt engedélye alapján «*Oroszi*»-ra változtatta.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a m. kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiszkolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a kolozsvári kir. törvényszék elnököhöz. 1908 jan. 15-ig.

Egy hivatalozolgai állás az igali királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Szabályszerű lakpénz. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kaposvári kir. törvényszék elnököhöz 1908. évi január hó 15-ig.

Egy iskolaszolgai állás a petrozsényi m. kir. állami főgimnáziumnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Törvényszerű lakpénz,

illetőleg természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi próbaszolgalat. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz címzett kérvények a főnti gimnázium igazgatóságához 1909. január 15-ig.

A cs. kir. szab. déli vaspálya társaságnál 800 korona fizetés-sel, 180—300 korona lakpénzzel javadalmazott

I. szolgai állások és pedig:

1. egy hivatalozolgai,
2. bárom váltókezelői,
3. két pályafői állás.

Valamennyi állással természetbeni egyenruházat. A 2. és 3. pont alatti állások a végleges kinevezés elnyeréséig 2 korona — az 1. alatti 2 korona 40 fillér napibérrrel javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Horvát-Szlavonország területén a horvát nyelv ismerete és az 1. és 2. alatti állásoknál 1. a 3. alatti állásnál 2 évi próbaszolgalat.

Ezenkívül:

- ad 2. a jelzési és váltókezelési szolgálatra vonatkozó utasítások ismerete,
- ad 3. vizsga letétele az idovágó szolgálati és jelzési utasításból

II. alacsony állások és pedig:

1. egy pályamesteri,
2. öt tehervonatkalauzi állás.

Fizetés 1-nél 1200 korona, 2-nél 860 korona. Lakpénz 1-nél 336—460 korona, 2-nél 180—300 korona. Természetbeni egyenruházat. A kalauzi állással ezenkívül mellékkilletmény jár. A végleges kinevezés elnyeréséig az 1. alatti állás 2 korona 40 fillér, a 2. alatti állás pedig 2 korona napibérrrel javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiszkolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Az 1-nél szakvizsga előtt 6 havi, szakvizsga után 2 évi, a 2-nél pedig egy évi próbaszolgalat. Ezenkívül:

- ad 1. megfelelő ipari képzettség (köntyös, asztalos stb.) és pályamesteri vizsga;
- ad 2. a jelzési és vonatkiszóri szolgálatra vonatkozó utasítások ismerete.

Sajátkezűleg irt kérvények a cs. kir. szab. déli vaspálya társaságig illet igazgatóságához 1909. évi január hó 15-ig.

Egy mázasesküdti állás a sávári m. kir. főbányahivatalnál. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Szabad lakás vagy ennek hiányában törvényszerű lakpénz. Mellékkilletmények. Magyar nyelv szóban és írásban. Sajátkezűleg irt kérvények főnti bányahivatalhoz 1909 január 20-ig.

Egy hivatalozolgai állás a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona, esetleg természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék elnököhöz 1909. január 17-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

A közelgő karácsonyi és ujévi ünnepek alkalmából mint ajándéktárgyat ajánljuk a raktárunkon levő különféle képes és ifjusági iratokat, diszkötésű műveket, diszlevélpapírokat dobozokban. **Tűzben aranyozott jubileumi kereszték és hozzávaló szalagok kaphatók raktárunkon.**

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Égész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Orvosi vizsgák.

Irtá: *Virág László* csendőrszázados.

A Szolgálati Szabályzat I. rész 36. §-a intézkedik a legénység orvosi megvizsgálásáról s ennek 276. pontja szerint csakis a zászlósok, őrmesterek, szakaszvezetők, hadapródok és egyévi önkéntesek nem vonhatók rendszeres orvosi vizsga alá. A többi legénységre nézve kötelező kivonta kétszer, ha szükséges többször is.

Az idézett §-ban lefektetett elvek alapján a csendőrség legénység kötelező orvosi vizsgáira nézve az Ált. szolg. hat. II. fejezete intézkedik, figyelembe véve a csendőrség legénység különleges elhelyezési viszonyait s az orvosi vizsgák megtartásának esetleges akadályait.

Ezeknek megtartása körül részint a jelzett szabályok életbeléptetése óta hatályba lépett újítások (a próba-csendőr és csendőr ez. örevezetői rendfokozat rendszeresítése), részint a legénységünk körében észlelhető főlzegéségek és érzékenykedések folytán érzem szükségét annak, hogy e tárgy fölött elmélkedjem.

Nincs drágább kincs az életben az egészségnél s ezt leginkább az tudja, a ki már egyszer komolyabb kihatású betegséget kiállott. De az ember olyan könnyelmű, hogy ha egyszer a bajt kiboverte, hamar megfeledkezik róla, szinte vakmerően gázol bele az újabb bajba s csak akkor eszmél fel újra, mikor már alig van menekvés.

Kicsiny baj nem baj — azt tartja az ember — s igen erősen táplálja a remény, hogy hamarabb megszűnik az magától; a másik pedig szinte kérkedve a könnyelműséggel teszi ki magát a meghülésnek fertőző bajok korosztályának s a tapasztalat azt mutatja, hogy egészséges ember minderről gondoskodik inkább, mint egészséges épüdegen tartásáról s csak a kevésbé, vagy teljesen megtámadott szervezeti ember kiméli magát — sokszor az sem — s ez kösztet arra, hogy már eleve beismerjem, hogy nem sok reményt fűzök ezen fejtegetéseim sikeréhez, mert az emberek, különösen az egészség fentartását illetőleg, ugyszólván javíthatlanok.

Hogy mégis megkísérlem, annak az oka az, hogy nohéz szolgálatunk közepette létező számtalan kedvezőtlen arányú és legénységünk magasabb intelligenciájára appellálva, remélem, hogy ha mindenkit nem is, de a komolyabban gondolkozókat meg tudom győzni a játek

könnyelműségéről s az előirt orvosi vizsgák, mint az egészség tartós fenntartása komoly eszközének szükségességéről s sikerül oda hatnom, hogy egyes főlzegéségek és érzékenykedések is a lehető minimumra fognak alábbszállíttatni.

Sorhadi szolgálatra csakis szervezeten és szellemileg arra alkalmas ember való, hülyék, bénák, vagy más testi és szellemi hibákban sanyıldók, a sorhadi kötelezettség alól már a rendszeres sorozások alkalmával felmentetnek, a kizról pedig a szigorú vizsgálat dacára is, mely a sorozások alkalmával fogantatosíttatik, később kiderül, hogy nincsenek annak a fizikai és szellemi erőnek birtokában, mely a hadi szolgálat teljesítéséhez szükséges, nem tartatnak tovább hadiszolgálatban.

Már most a Szolg. Szab. I. 36. §-ában lefektetett elveknek sem lehet más a célja, mint az, hogy a tényleges szolgálatra bevonult hadkötelesek testi épisége és jó egészségi állapota megőriztessék és megóvassék minden olyan lehetőségtől, mely ezt és a legfőbb okát: a hadiszolgálatra való teljes képességet kockáztatja.

Mindazon hygienikus követelmények, melyek a jó lakás, megfelelő ruházat és fagyverzet, gyakorlatok és egyéb egészségügyi eszközök és módok nyújtása által a legénységnek az egészség építésében tartására rendelkezésére állnak, ellenőrtékképen nem rónak más kötelezettséget a legénységre, mint azt, hogy az egyes egyén is — hisz ez a saját érdekében áll legfőképpen — vigyázzon az egészségéért.

A mennyivel fokozottabb mérvben gondoskodva van, hogy a csendőrtől fokozottabb mérvben megkivánt fáradsalmakra való alkalmasság a testületbe való felvételkor történő orvosi vizsgáknál már megállapíttassék, mert a csendőrség különleges nehéz fáradsalmait átlagos hadiszolgálatra való képesség mellett húzamosabb időig ellátni alig lehet s mert éppen a szolgálatban előforduló sok éjjelzés, az étkezés rendjében való hátrányos eltérések, az idő viszontagságai, az állandóan sok ember között és esetleg veszélyeztetett helyeken való mozgás a legerősebb physikumú ember, szervezetét is erősen igénybe veszi és a szervezet épiségét kockáztatja, annyival is inkább több gondoskodás történt a kinevelés részéről tulnyomó áldozatok árán is, hogy a hygienikus követelményeknek minden irányban megfelelő teljesítmények a legénység rendelkezésére álljanak s

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkész-átje. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Roményi** legújabb képes az egész zseket át nem olvasni, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjlanul. Kivétel a világ minden részére nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérésre.

végül annyival is inkább megkövetelhető, hogy az egyszerű katonánál sokkal több képzettséggel, több kornoly-sággal és belátással rendelkező csendőr magára jobban is ügyeljen.

Az orvosi vizsga annak — a ki a fennebbi elveket belátja — teher nem lehet, hanem egy észszerű és ingyenes alkalom arra, hogy a csendőr a saját egészségi állapotának és fenntartásának iránti igyekezetében és kötelességében támogatást nyerjen.

Csak maga ellen vét az, a ki magát ez alól kivonja, vagy annak alapos megtartását kockáztatja.

Az orvos-szakember a szem bágyadtsága, az arcszín hiánya által alig észrevehető halványasága, a nyákiártya bármily enckély mérvi elváltozása, vagy az általános magartásából már észreveszi egy kezdődő kór jelenlétét, s különösen a nemi betegségek első jelenségeit, melyek rendszeres kezelés mellett nyomtalanul eltűnnek, sokkal hamarabb veszi észre, mintsem a fertőzött egyén érzéseiről beszámolhatna.

Szabályaink értelmében ott, a hol orvos áll rendelkezésre, minden hónapban egyszer vonandó az arra kötelezett legénység orvosi vizsgálata alá, a hol pedig orvos nincs, ott alkalmak kibeszélésük mellett minden három hónapban legelőbb egyszer vizsgálandó meg a legénység orvos által a szokásos állományokon.

Mintán az orvosi vizsga díjmentesen tartatik, a csendőr a polgár emberrel szemben túlsúlyozottan előnyben van. Ezt minden csendőr beláthatja s magyarázta be is látja, de nem tudja, vagy nem alkalmazza a parancsnak a Szolg. Szab. I. R. 276. pont 3-dik bekezdésében előírt módzatot az orvosi vizsgánál, a mely szerint a megvizsgálandó az orvossal egyedül maradjon, pedig a szabály intenciója elég világos s azt akarja előmozdítani, hogy a vizsgálandóban a szeméremérzet ne sértessek, az orvos iránt bizalom felköltessek s még oly titkos érzéseit és bajait is felfedhessen az orvos előtt, tudva azt, hogy az orvos a titoktartásra van kötelezve s hogy az érzés teljességének felfedezése csak elősegítheti, hogy az orvos lelkiismeretesen és sikeresen orvonyesítessen tudását.

Bennem akadályt nincs annak, hogy legénységünk az orvosi vizsgánál az orvossal maradjon s vele bizalmasan tárgyalhasson.

A csendőrökön fel kell világosítani, különösen a fiatalabbakat, hogy az orvosi vizsgálat egészségi állapotuk füződik s hogy az orvos titoktartásra kötelezett. Az orvost pedig meg kell kérni az állományunknak, általában a júnus és az októberparancsnokunk, hogy ezen vizsgákat kizárólag a saját legjobbjakkal kezdje és belátás szerint a legénység ellenkezése dicséret is tartson meg s ne oldogdjék meg a csendőr azon kijelentésével, hogy ő egészségi állapotát magáé. Az orvos felvilágosítandó arról is, hogy a szabály úgy írja elő, hogy a vizsgálandó vele egyedül maradjon. Ez különben úgy

az orvosra, mint a vizsgálandóra is sokkal kellemesebb.

Megtörténik, hogy az orvosi vizsga-könyvben az orvosi vizsgák megtartása ugyan pontosan igazolva van, de a legénység vagy meg sem jelent az orvosi vizsgán (kideríthető, hogy szolgálatban állott) vagy megjelent s azon egyszerű kijelentésre, hogy mindannyian egészségesnek érzik magukat, a szabályos vizsga mellőztetett.

Az ilyen eljárás lelkiismeretlenség úgy a parancsnok részéről, ki a vizsgák szabályos megtartásáért felelős, úgy a vizsgára kötelezett legénység, mint az orvos részéről s azért nem árt, hogy ha ezen szabálytalanság megállítására vagy felfedezésére végett a szemlélő szakasz és járásparancsnok mindannyiszor pubatolást fogadatosít és a mulasztással terhelték szigorú felelősségrevonása iránt baludéktalanul intézkedik, de a szabályos állapot megteremtésére köteles is minden szükséges lépést megtenni.

Főszegség és érzékenykedésről tettem fennebb említést. Főszegség uralkodik itt ott azért, mert nincsenek tisztában az orvosi vizsgák céljával és annak megtartási módjával s eszerint ahhoz nem is alkalmazkodnak. Ezeket vagy felültesen, vagy az emberi érzést, szemérmességet sértő módon végeztetik, érzékenykedés pedig azért, mert a legénység jórészt nem tudván a szabályt, nem is kívánhatja, hogy az orvossal magára maradjon s vele bizalmasan közölje érzéseit, hanem olyan dolgokat, melyeket bujtársai, vagy parancsnoka előtt felfedezni restel, inkább elhallgat, már csak azért is, mert tudja, hogy ezek nincsenek oly titoktartásra kötelezve, mint az orvos.

Ez mind érthető és elfogadható, s a szabály szoros betartásával rajta segíteni lehet is és kötelesség is.

Azonban legénységünk érzékenykedését felkölti meg azon viaszás állapot is, remélhetőleg ez a baj is mielőbb orvosolva lesz, hogy a próbacsendőr ez. örsvezető orvosi vizsga alá nem vonatik, míg a véglegesített csendőr, ha nem csendőr ez. örsvezetői rendfokozatot visel, a Szolg. Szab. I. R. 276. pontja rendelkezései szerint orvosi vizsgára köteleztetik.

Természetesen az a véglegesített csendőr, a ki az orvosi vizsgák céljával tisztában van, s a saját egészségét sokra becsüli, ezen a kükán nem keresi meg a komót, hanem örvond, hogy az ingyenes alkalmat egészségi állapotára és saját önjének megnyugtására felhasználhatja; de sokan nem így gondolkoznak, hanem ebben csak kötelességet látnak, s rosszul esik nekik, hogy az esetleg jóval fiatalabb bujtárs ezen kötelesség alól mentosítva van.

Nem igazság van gondolkozásmódjnkban, de levelebb következetenség és önszeretet.

Az én tisztelem a tekintetben azokétól, a kik a szabály mindig szavatához hívómat alkalmazkodni és az intenciókat szem előtt tartoztatják, ellenkezik.

A legjobb órák,

Ismeretlen árú és szerű, úgy mint a legdrágábbak, úgy lecsökkent, mint szemléltetésre 10 órái jóállás mellett kaphatók.

BRAUSWETTER JANOS

Ismeretlen árú és szerű, úgy mint a legdrágábbak, úgy lecsökkent, mint szemléltetésre 10 órái jóállás mellett kaphatók.

Ellenkezik pedig azért, mert a csendőrség különleges tagozódottsága mellett a magasabb képzettségű és nagyobb emberismerettel rendelkező tiszt elöljárónak igen kevés alkalm van, hogy a vizsgára nem kötelezett legénységet egészségi állapotában felügyelje, s így leggyakrabban az őrsparancsnokok, sokszor tapasztalatlan altisztek felügyeletére marad az, a mi a szabály inteniójával semmiképpen sem egyeztetendő össze.

Másrészt meg ha figyelembe vesszük, hogy az altiszteket, csendőr cz. őrsvezetőket és próbacsendőr cz. őrsvezetőket a szabály az orvosi vizsga alól mentesíti s így csak csekély számú legénységünk részesül az egészségpótlás e jótéteményében, s hogy sokszor megessék az, hogy egy-egy őrsön a szabály betűszerinti betartása mellett sokszor hónapokig, vagy egész évig sem kerül senki rendes orvosi vizsga alá, vagy kivételképpen csak egy ember, azonnal szembeötlők, az állapot viaszassága.

Nem nagy állomány statisztikája áll rendelkezésemre, de abból azt látom, hogy a vizsgára nem kötelezett csendőr cz. őrsvezetők és próbacsendőr cz. őrsvezetők között több a komoly megbetegedés, jelesen a bñjakóros fertőzés és annak utóbajjai, mint a vizsgára kötelezettek között, a mi részben mindenesetre a kötelezottség alóli mentességnek tulajdonítható.

Egyrészt ezért, másrészt pedig azért, mert ezzel az érzékenykedés is megszüntetettik, a között a két alternatíva között, hogy az orvosi vizsga vagy megszüntetessék, mert arra úgy is csak a legénység egy kisebb hányada van kötelezve, vagy kiterjesztessék, inkább az utóbbit kell választani, mert ez közelíti meg inkább azon inteniókat, melyek a fennebb idézett szabályokban vannak lefektetve.

A kiterjesztést a nálunk nem altiszt számba menő csendőr cz. őrsvezetői rendfokozatot viselő legénységig tartom szükségesnek, kivéve ezek közül a nőöket, s ezt indokolva látom azzal a megint csak a szabályban gyökerező intenióval, hogy miként a csapatnál a szakaszvezető egy a kezdetlegesenél magasabb altiszti funkciót végző és több intelligenciával rendelkező elöljáró (szakaszparancsnok) a fegyelem és elöljárói tekintély érdekében az orvosi vizsgától mentesítendő, úgy nálunk az ugyancsak magasabb funkciót teljesítő altisztek is kik *kétségtelenül* magasabb intelligenciával és kellő belátással kell hogy rendelkezzenek és éppen az orvosi vizsgák megtartását illetőleg felügyelő elöljárói szerepro hivatvák, eo ipso mentesítendő a vizsga alól, míg a csendőrrel minden tekintetben azonos elbánás alá eső csendőr cz. őrsvezetők és próbacsendőr cz. őrsvezetők, kik ezáltal sem hivatászerű functióikban, sem a fegyelem tekintetében érintve nem lennének, orvosi vizsga alá vonhatók lennének. Nőök orvosi megvizsgálása a családi rendesebb életre való tekintettel, továbbá azért is, mert a létérdekük diktálja, hogy nemcsak a szolgál-

lat, de családjuk érdekében is óvják magukat minden a megbetegedésre való esélyről, rendfokozatra való tekintet nélkül mellőzendő volna, illetve ők rendeletileg az alól felmentendők lennének, a mivel különben csak egy türt állapot nyerne végleges formát, mert nő csendőrök ma sem vonatnak orvosi vizsga alá, dacára annak, hogy a szabály nő és nőtlen között különbséget nem tesz.

Meg vagyok róla győződve, hogy az orvosi vizsgák célirányos megtartása és a csendőr cz. őrsvezetői rendfokozatig való kiterjesztése csak fokozni fogja a testület fizikai erejét, sok betegségnek vet gátat s az érzékenykedésnek is eleje vétetik, különösen akkor, ha e vizsgák szabályosan, a szeméreméret sértése nélkül, az orvosba helyezett bizalomra alapítva tartatnak meg, s a legénység felvilágosított emberhez illően fogja fel ezeknek a célját, az ellenőrzésre hivatott elöljárók pedig gondot fordítanak arra, hogy ezek valóban és a szabályok intenióink megfelelően tartassanak meg.

Humor a bñben.

(Mulatságos históriák.)

Összeszedte: Tábori Kornél.

(Vége.)

Laikus ember nem is sejt, hogy abban a misztikus külön társadalomban, a melyet a tolvajok, betörők s más gonosztevők alkotnak, milyen pompás, sőt bizonyos tekintetben elismertésre méltó tulajdonságok észlelhetők. Akárhány évesen is, nagyképzetségű ember van a bñsök között. Hogy ötletes gonosztevő nagyon sok van, az régóta tudott dolog a kriminalisták sorában. S a mit a tisztos társadalom tán legesodálatosabbnak vél: van a bñ komornak leiszó világában mély humor és csapongó vidámság is.

Különösen a rendőrtisztviselők tapasztalják, hogy a becsületesség lovagjai a büntetőtörvénykönyv piragrafusai között elég gyakran a szó szoros értelmében *tinézódnak*, hogy a börtön sem változtatja meg jó kedélyüket.

A maga nemében klasszikus alak például az a vén betörő, a ki elgyöngülve, ügyességét elvesztve, az utóbbi években minden őszszel pontosan a főkapitányságra került *lopás kísérlete miatt*, de mindig csakis e unatt.

Tavaly egy rendőrtisztviselő, a ki éppen ügyeletos volt, ezomrohintyó hangon rászólt:

— Ejnye, *Vörös Kutya*, ilyen könnyen rajta kapnak?

A *Vörös Kutya* — így nevezik a tolvajok maguk közt — ravasz arc kifejezéssel mondta:

— Azt hiszi a tekintetes fogalmazó ur, hogy minden fogást elfelejtöttem már? Csalódik.

— Hogy-hogy?

— Magam is rajta voltam, hogy elfogjúnak.

— Ugyan?

— No mert jó élet a tolvaj-élet, de csak nyáron. Ilyenkor, ha keményre váltik az idő, nyugalm, csöndesség kell a *Vörös Kutya*nak. A börtönben jó meleg van a mai korban a bánásmód, az étel is jobb már, mint az én legénykoromban volt...

— Mégis nagy kujon magam!

— De még azt is elárulom, — folytatta az öreg konfidenszil — hogy vigyázzok a *mankánál*. Jól ki van az számitva, hogy mi jár érte. Éppen a kikötőtig maradok mindig a hűvösön, vagyis inkább a melegon.

Csakugyan, a tolvaj még a *maximális büntetés* paragrafusát is pontosan ozítálni tudja.

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Képesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Evvél az agyafurt emberrel történt meg, hogy beállított egy Andrássy-uti kávéházba, olyan időben, amikor a kávéházba felesége egyedül volt otthon. Lélekcsakulva kiáltott fel:

— Borzasztó, kezeit esőkolom, borzasztó. A nagyságos ur, jaj a nagyságos ur...

Az urinő megjött a rosszat sejtve vágott közbe:

— Az istenért, mondja hamar, mi történt vele?

— Jaj, nem is tudom, hogyan kezdjem.

— Könyörgöm, szóljon már.

— A... a... nagyságos urat... megütötte...

— Mi? mi?

— A guta.

Az asszony majd elájult a az idegen öreg bácsi szíjával, közbe vigasztalta, hogy hiszen nem halt meg, orvos is volt a kávéházban, a ki ápolás alá vette.

Ferdeszeten, hogy a hí feleség nem vesztette az időt, hanem rohant, a milyen gyorsan tudott, le a kávéházba. Sietségében az ajtó is elfelejtette bezárni, úgy hagyta fuképnél a híó hír hozóját.

A kávéházhoz érve, éppen az ajtóban állva találta — az urát Nagy szemeket meresztett rá.

— Hát te... itt állsz? — kérdezte, a mikor nagysokára szóhoz jutott.

— Miért ne állnék? De lát te mit akarsz itt ilyenkor?

— Hát... nem... ütött meg a guta?

— No hallod, rossz vicc.

A derék feleség erre — persze örömben — sírva fakadt a a férje nyakába borult, a mi nem csakoly feltunést keltett az élénk helyen. A férj pedig — mi tudás? — lassó ostoba arccal nézett körül. Fokozódott a zavara, a mikor a uő egyszerre a homlokára csapott és kótséghesetten kiáltott fel:

— Most már értem... a gazember!

Azán megragadta a férje kezét és sietve vonzolta magával, föl a lakásba. Utközben még lihegve mondta:

— Biztos, hogy csuló. Betörték a lakásunkba.

A sinom úri ösztön — sajnos — helyesnek bizonyult. A lakót feloldulva, a szekrényeket nyitva és kifosztva találták. Pénz, ékezet hiányzott.

Az egyik szekrény ajtajára valaki gombostűvel papírdarabkát tűzött, a melyre ez volt ráírva:

Tisztelt Nagyság! Beismerem, hogy fullentetem. A férjét nem ütötte meg a guta. De talán megüti, ha a sorokat olvassa. H.

Furfangos módon csapott be egy ötletes gézengúz egy szegény mérszároslegényre.

Az előkelő külsejű ur korán reggel beállított abba a mérszároszékbe, a hol a legény dolgozott és titkolózva azt sugta az éppen sürgős munkában levő legény fülébe, hogy menjen vele a szemben levő szállóba, valami igen nagy szerencséről akarja értesíteni.

A meglepett ember szó nélkül követte a titokzatos idegont a szállóba, a hol aztán az ismeretlen elmondotta, hogy ő sorsjegy-elárúító és tudja, hogy a legénynek van egy sorsjegye, a mely az ő boltjából való, a jó hír pedig az, hogy a sorsjegyet 10,000 forint nyereséggel kihúzták.

A szegény mérszároslegény majd elsédült a ráöntő nagy szerencsétől.

A szerencse hírvivő pedig felhasználva a fiatal ember nagy felindulását, sietve elbeszélte, hogy ő a pénz már el is hozta, itt van tíz darab ezres, vegye át, adja ide a sorsjegyet, írja alá a nyugtát, a mely szerint a sorsjegyre eső nyereségszövegét hiánytalanul átvette.

A sorsjegy a fiatalembornél volt, de a míg az a tárczájából kivette, a derék sorsjegyelárúító félig szögő hangon elárulta neki, hogy azért kell titkolóznia, mert Budapesti azt a sorsjegyet nem szabad árusítani.

Ha ez a rendőrség fülébe jut és őt megcsipik, súlyosan megbüntetik. Tehát csak gyorsan, mert ő neki még a legközelebbi varrattal lécebe is el kell utaznia.

A fiatal embert a rászakadt szerencse, a titkolózás, a kapkodó sietség, a tíz darab ezres látása oly izgatottá, zavarodottá tette, hogy sietve aláírta a nyugtát, átadta a sorsjegyet, nem is gondolva arra, hogy az ezreseket hozó derék ember becsapja.

Az egész beszélgetés nem tartott őt perczig és a boltoslegény tíz darab ezressel sietett vissza a boltba, hogy eldicsőkedjen a guzdájának kitűnő szerencsésjével.

Másik öt percz múlva azonban a szerencsés segéd boldogságába egy nagy örömosópp esett. Főnöke a sorsajási jegyzőből kimutatta ugyanis, hogy sorsjegye nem tíz, hanem tízenötzezer forintot nyert és hogy a nyújas idegen alaposan becsapta.

Mulatságos jelenet játszódott le tavaly egy Érzsébet-köruti vendéglőben. A guzda távollétében megjelent ott őt elegánsan öltözött ur és kényelmesen letelődött.

Pinczör — kiáltott az egyik — valamit enni szeretnénk. Ha jól kiszolgál bennünket, busás borralvalót kap.

A pinczér, a ki csak akkoriban került valahonnan vidékről Budapestre, szolgálatkészen hajlongott és sorra hordott fel előtteket, halat, sülteket, a legjobb borokat a mindent, a mi jó és drága.

A pompás lakoma végével élénk vita kerekedett a vendégek között. Mind egyikük a zsebébe nyult, mert egyik sem akarta törni, hogy a másik fizessen helyette.

— Mindent én fizetek, — mondta az urak egyike igen erőlyesen.

— Nem, én fizetek...

— Elég legyen, — mondta a harmadik — én vagyok a legöregebb az asztalnál — a nagy megtiszteltetés a számomra, ha önöket vendégeimül láthatom.

Egyik szó a másikat, egyik udvariaskodás a másikat követte, de — úgy látszik — nem tudtak megegyezőre jutni. Végre is a negyedik, a ki ez ideig hallgatott, így szólt:

Ez mind nagyon szép, de hát a dolognak mégis csak véget kell vetni. Indítványozom, hogy döntsen a sors. Asztalkendővel bekötjük a pinczér szömét a a kit megfog, az fizessen.

Az eszénél kitűnőnek találták és nyomban végre is hajtották. A pinczérnek bekötött szeremmel az étterem egyik sarkába kellett állnia a mikor az megtörtént, a vendégek szépen csöndesen kiserentek az ajtón.

Nemokára aztán megjelent a guzda. A pinczér, a ki lupogatózva forgolódt ide-oda, megragadta a vendéglős karját és nevetve mondta:

— Ön fizet mindent.

— A guzda ráírvallt:

— Megbolondult magam, hogy itt szemhekkötődit játszik?

Csak most látta a szerencsétlen pinczér, hogy rutul rászedték és maga sietett a rendőrségre jelentést tenni. De a leleményes gavallérokat nem tudták kinyomozni.

Egész X városban mulatott azon, hogy egy ügyös tolvaj miként tette telefon utján büntetésévé magát a rendőrkapitányt. Egy nap ugyanis arról értesítették a kapitányt, hogy Y városból óhajt vele telefonon beszélni. Őda siet, és kifejlik a következő párbeszéd.

Az X-i rendőrfőnök van a telefontól?

Igen én vagyok.

— Itt az y-i rendőrség egyik tisztja beszél, Tóth.

— Mi tetezik?

— Legyen szives megmondani; bocsátott o ki elfogató parancsot egy K. Jenő nevű ember ellen, aki sok bűnt követett el X. városban?

— Hogyan. Azt is tudjuk már, hogy Y-ba menekült. Ha megtalálják, fogják el azonnal, mert a szökö nagyon veszélyes, azonbanlul ravasz és ügyös is.

— Ön tehát azt gondolja, főnök úr, hogy K Y-ban van?

NYAVALYA-

törés, mindennemű más idegbetegség, főfőgyűngőség, vidáttánc győzei ható!
Reménytelen epilepsia bajjából kigyógyultam, írja G. M. földbírtokos Szegedről, a melyben több éven át szenvedtem, eseten súlyos volt, majdnem reménytelen, de több adag használata után helyzetem javult, ma már hála a jó Istennek egy éve, hogy az utolsó roham mutatkozott.

Kérdések és megrendeléseknek élekor felmentésével
Balla Sándor
gyógyászati intézet,
Hólm észvászárhely,
Kossuth-tér 200. ut.

A játék kezdete.

A golyó kivédése.

A koppanó-játék a Ludovika-Akadémiában.

— Természetesen. Két ember már utána is utazott azzal a paraucscsal, hogy fogják el.

— Ugy? Akkor köszönöm, elég, ne tessék tovább fáradni. A leírás megvan, nemsokára elfogjuk...

Nagyon természetes, hogy a ki eképp informáltatta magát, az maga K. volt, a betörő, és eképp értesülvén a kapitánytól a rendőrség szándékai felől igyekezett ennek hasznát venni és gyorsan elillani Y-ból.

*

Mulatságos tolvajhítoriát történt nemrég a Ferencvárosban. A Vámbázkörút egyik házának második emeletére tolvaj lopódzott be, vadászatot kezdvén értékes tárgyakra. De sem ezt, sem pénzt nem talált sehol és bár mindent tüvé tett, csak a szekrényben talált néhány ruhadarabot.

Legott meg is kezdte az átöltözködést, mivel a szekrényben talált ruhák sokkal jobbak voltak a sajátjainál. Hanem éppen abban a pillanatban, mikor saját szakadozott ingét jobbal akarta felcaerélni, lépéseket hullott az előszobában. Mit tehetett volna egyebet? — az ágy alá bújt s ott — néma félelem közepett — hallgatta végig, amint a szoba ajtajának zárjában a kulcs megfordult, az ajtó megnyílt s a szobában valaki motozott, keresgélt, majd néhány perc múlva távozott.

A tolvaj megkönnyebbülten föláhajta előjött rejtkehelyéről és folytatni akarta az öltözködést, hanem — van-e véges ember, ki képes megküzdeni a lehetetlenséggel? — az egész szekrény tartalma ki volt ürítve, sőt még a tolvaj rongyos ruháit is elvitte egy másik tolvaj.

A Nr. 1. most Ádám mezében képzeltető fatális helyzetben állt a szoba közepén, azt se tudva, mihez kezdjen? Iszonyú bizonytalanságából az ajtó nyílása zavarta föl: megérkezett a szoba tulajdonosa. Ez fülön csipte a jó madarat, ki szívének egész keseredettségéből kiiltotta:

— Hiszen én vagyok a meglöpött!

*

A budapesti törvényszék két évi fogházra ítelt egy nemzetközi zsebmetszőt, ki már évek óta fosztogatta a vonatokat utasait.

Az enye ítéletet a védőjének köszönhette, a ki brilliáns beszédet mondott mellette.

Az ügyvéd az ujságíróknak megmondta, hogy védencze teljes őszinteséggel megvallotta neki minden bűnét, még azt is megmutatta neki, hogyan dolgozik. Megkérte, hogy kezeit tegye például a nadrágzsebébe, s szeméit behunyva kétszer-háromszor menjen végig a szobában. Ezt meg is tette és azután a zsebmetsző kérte, hogy mutassa meg a tárczáját. Az ügyvéd a kabátja belső zsebébe nyúlt és megdöbbenve vette észre, hogy a zsebe üres.

— Így dolgozunk, kérem, — szolt a védencz, s mosolyogva átadta neki a tárczáját.

Az ítélet kiirdetése után harmadnapra a fiskális, ajánlott levelet kapott, melyben a Budapesti Zsebmetszők Szövetsége kétszáz korona honoráriumot küldött neki a sikeres védelemért.

*

Egy körúti kávéházban történt ez a jelenet. A kávéház telefon fulkjében egy elegánsan öltözött úr kért összekötötést valamelyik állomással.

— Halló! Gizi, te vagy ott? — beszélt az elegáns úr. Itt Károly... igen, igen, édes egyetlenem, persze, hogy én vagyok. Végre ismét hallom a te édes hangodat... Köszönöm, teljesen jól érzem magam; ne aggódj, minden rendben van. Hanem rettenetes két napot állottam ki... Hogyne, képzelem, te is. Azt hitted elutaztam? Dehogy; itt voltam mindig Budapestben... Gyula barátom rejtett el a lakásán; olvastam az összes lapokat. Igazán hoszantó, hogy ekkora lármát csaptak hitvány néhány ezer forintért. Halló!... Most csak azért telefonálok neked, hogy megnyugtassalak. Csókold meg a gyermekeket helyettem is s te magad töröld le a könnyeidet, nemsokára látni fogjuk egymást. Már meg-

vettem a hajójegyet, s holnap Hamburgba utazom. Amint biztonságban leszek, értesítelek főpósta restanté, a megbeszélt czimen; akkor aztán te és a gyerekek utánam jöttök... Ne aggódj, édesem, nem fedeznek fel. Lásd, szabadon járok. A bajuszomat levettem és szűkelt ragasztottam a helyére. Nincs az a detektiv, aki megismerne...

Ebben a pillanatban beleszólt egy másik hang a beszélő úr mellett:

— Kivéve engem, nagyságos asszonyom. Ezért sietek tudtára adni, hogy ezennel le is tartóztatom tisztelt férjét!

Az elegáns úr ijedten ejtette el a telefonkagylót: vállára nehéz kéz nehezedett és az ismét szoló úr gúnyos udvarias sággal ismételte:

— Igen, uram, a törvény nevében letartóztatom önt... Tessék az igazolványom.

Igy fogták el V. Károly könyvvezetőt, aki néhány nappal előbb 20.000 forintnyi összeggel eltűnt.

*

●Ilyen eset következik, a melyet Barna Izidor, a budapesti riporterek atyamestere mondott el a maga praksisából.

Évekkel ezelőtt volt a Koronaherczeg utczában egy előkelő üzlet; egyházi fölszereléseket árultak benne.

Igen előkelő külsejű öreg úr szolgálta ki benne a vevőket. A kik többnyire a főpapság köréből kerültek ki. Szegényebb lelkészek mi keresni valója is lett volna ebben az üzletben, ahol csupa drágaság csillogott.

Déltájt rendszerint egyedül volt a tulajdonos. Egyszer ilyen időben beállított az üzletbe egy fiatal pap.

— A hercegprimás ur ő eminenciája nevében jövök. Főpapi gyűrűre és ornátusra volna szükségünk.

A tulajdonos arcza nyájasra derült, úgy mutogatta a papnak első sorban is a gyűrűket. Csupa drága ékszer, ragyogó ékkövekkel kirakott műemkek.

— Ennek ötezer, ennek négyezer, ennek háromezer forint az ára. Ez meg csekély ezer forint.

A pap nézte a gyűrűket, és hogy még a gyanut is elterelje, hátratette a két kezét, úgy szerülte a drágaságokat.

— No de erre még ráérünk — szólalt meg aztán a pap. — Talán előbb valami misemondóruhát keresnénk. De ő eminenciája bajosan fáradhat ide... az is körülményes volna,

hogy a palotába vigyük próbára a ruhákat, még a legjobb egyet kettőt. Az ön alakja ugyanis hasonló ő eminenciájához s így könnyű szerrel megítélhetném, melyik lesz a legjobb.

— Óh kérem, nagyon szivesen. — S a tulajdonos, a tisztos nagyszakállú öreg ur kikereste a legdrágább misemondó ruhát. Csak úgy csillogott rajta az arany- és drágakő-hímzés. Fölpróbálta s nézte magát a tükörben.

— Ugy-e, ez jó lesz?

— Igen, — felelt a pap — nézzünk mindjárt hozzávaló püspöksüveget is.

A tulajdonos püspöksüveget is tett a fejére, persze a legdrágábbat, kezébe meg drágaköves pástortbotot vett:

— Na, most itt állok teljes ornátusban, azt hiszem, ez nagyon szép.

— Én is azt hiszem, hogy megfelelő, — hagyta jóvá a pap — s ezzel odalépett az üvegszekrényhez, melyben a főpapi gyűrűk voltak:

— Ugy-e ez az ötezer forintos gyűrű?

Igen, ez az, — válaszolt a tulajdonos, miközben maga is tetszelegve nézte magát püspöki ornátusában a tükörben.

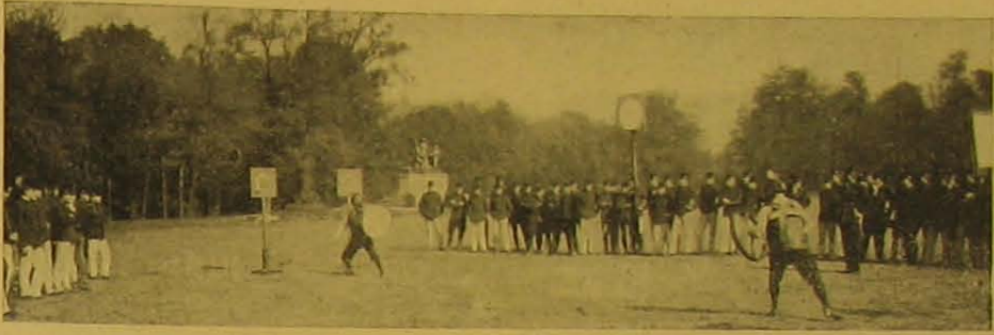
— Helyes! — mondta a fiatal pap, majd fölhuzta ujjára az ötezer forintos gyűrűt, teljes nyugalommal az ajtóhoz ment és kilépett az utcára.

— De kérem! hova tetszik?!

Egy-két pillanatig megdöbbenve állt ott a tulajdonos, majd hirtelen észretérve, teljes főpásztori díszben kirohant az utcára, utána a papnak. Hoszsu szakállá csakugy lengett, amint rohant:

— Fogják meg! Tolvaj!

A déli járókelők összecsozdultak, a fiatal pap is megállt, s ő volt az első aki kimondta:

A koppánó-játék a Ludovika-Akadémia kertjében.

A végső küzdelem.

A koppánó-játék a Ludovika-Akadémiában.

- Szent atyám! Ez az öreg ur megőrült!
- Szegény! megbolondult, — mormolta a tömeg, s kiáltások hangzottak:
- Rendőr! Egy ember megőrült itt!
- Én nem vagyok őrült! Engem megloptak! Ez a gazember...

Persze, mentől jobban dúlt-fúlt, annál őrültebbnek nézték. A fiatal pap pedig fölhasználva a csődületet, kocsiba ült és elhajtatott.

Mire az öreg ur megértette magát, bittal üthették a furfangos tolvaj nyomát.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Egy rejtélyes gyilkosság kiderítése.

Irta: László Sándor járásörmester.

Nincs oly titok, mely napfényre ne derüljön. Csak legyen, a ki érdeklődjék, kutasson és puhatóljon utána, a csendőrszökökön nyilvánított kiderítetlen esetek is kideríthetők. Különösen áll ez az olyan súlyosabb természetű bűncselekményekre nézve, a melyeket a lakosság nem könnyen felejt

el s az érdeklődőnek hosszabb idő után is adatokat szolgáltathat róla,

Igy derült ki az alábbi eset is.

Csolti Ferencz bejei születésű, elzüllött kovácsmester 1899 év elején, képviselőválasztás alkalmával, hirtelen eltűnt. Hozzá tartozói már akkor nem voltak életben, így, miután az elzüllött és kisebb lopásokkal is foglalkozó embert senkise kedvelte, nem is érdeklődött az eltűnése iránt senki. Azaz, hogy a tornaljai őr érdeklődött, de megfelelő adatokat ki puhatólni nem bírván, tekintettel az eltűntnek a börnyék-beli czigányokkal való barátkozására — más vidékre való elszármazhatása is feltehető volt, s így a nyomozást, minden különösebb eredmény nélkül, abbahagyta.

Időközben az említett őrsparancsnokság vezetését átvevén, mint minden őrsparancsnok, érdeklődni kezdtem, az őrskörletben, a multban előfordult, de ki nem derített bűnesetek iránt. Eközben értesültem f. évi augusztus hóban a Csolti Ferencz titokzatos eltűnéséről is, még pedig olyanforma hozzánadással, hogy az eltűnés bizonyára bünténnyel kapcsolatosan történt, a mennyiben az a hír tartotta magát általánosságban, hogy Csoltit, valami lopási ügyből kifolyólag, mint tettest, a károsok agyonütötték és valahol elföldelték.

További puhatólásom folytán azt is megtudtam, hogy

Csoltit, eltűnése előtt, azzal gyanúsították, hogy a Babus István zsóri csordás két bányáját 6 lopta el s hogy 1899. évben legutóbb a bejei cigányoknál tartózkodott s azóta senkise látta.

Eme értesülések alapján a bejei cigányokat kikérdeztem, a kik csak annyit tudtak mondani, hogy az említett év február hónapjában egy, már meg nem határozható éjjelen, Csolti tényleg náluk lőtt, s azóta ők se látták. A kikérdezés közben észrevettem, hogy a cigányok nem mondanak mindenben igazat s különösen Csoltinak tőlük való eltávozására nézve állításuk eltérő volt egymástól. Figyelmeztettem tehát őket az eltérésükre, mire hosszabb kikérdezés után beismerték, hogy Csolti az említett éjjelen nem önként ment el tőlük, hanem Babus István csordás, ennek legényfia és Oláh Mihály bejei kondás jöttek érte, a kiknek ők ellen szegülni nem mervén, minden közbelépés nélkül engedték nekik Csoltit az ágyból kihuzni és elvinni. Azt is előadták a cigányok, hogy Babus és társai már utközben is üthették, verhették Csoltit, mert jajgatását hallották, másnap pedig a réten, a merre elhaladtak, egy helyen nagy vértörést találtak.

Az esetről azóta nem mertek szólni senkinek se, mert Babus és társai agyonütéssel fenyegették meg őket, ha szólni mernek.

Félt év november hó 13-án folytatólag negyedmagammal ebben az ügyben nyomozva, Oláh Mihályt és idősb Babus Istvánt előkerítettük. A bizonyítékok elébök tárása után beismerték, hogy Csoltit a cigányoktól elvitték s a két bányálopásra való vallatás közben meg is verték, de Babus házából még életben kicsátották el s hogy agyonütötték volna, tagadták.

A két gyanúsítottat, miután súlyos gyanúk forgott felettük ellenük arra nézve, hogy Csoltit agyonütöttek, elfogtam és a bíróságnak átadtam. Aztán pedig ifj. Babus István keresésére indultunk.

Ifj. Babust, november 17-én a királdi kőszobánnya telepen feltalálva őrizet alá vettem és kikérdeztem. Mikor megtudta, hogy apja és Oláh Mihály már a bíróságnál vannak, szintén beismerte Csolti megverését, de beismerte azt is, hogy Csolti a súlyos bántalmazás folytán még Zsórban a lakásukon meghalt, mire ők, hogy tetűket elpalástolhassák, következő éjjel kivitték hulláját a határba s egy vízmosásos mély árokban elásták.

Eme jelentés után a bíróság, a hulla exhumálása végett a helyszínre kiszállott és ifj. Babus István által nyomrónyomra való vezetés mellett, felkeresték a vízmosásos árkot, hol a fia által meggyújtott helyen egy férfi csontvázát tényleg megtalálták.

Az orvosszakértők a koponyán talált zúzódásokból és repedések közül, valamint a koponya belső részén és a repedések között felfedezett száradt vérből megállapították, hogy az illető egyén erőszakos hajállal mult ki, szóval, hogy agyonverték; a mit igazolt a hullával együtt talált három darab keményfakaró is, a melyekkel — mint ifj. Babus beismerte — Csoltit ütötték agyon s hogy árulójuk ne legyen, vele együtt eltemették.

A hullának az egyik karcsontja hiányzott. Erre nézve kinyomoztuk, hogy azt idősb Babus és társai, miután Csolti a kínzás alatt beismerte, hogy a két bányát 6 lopta el, annak megtorlásául, hogy azzal a kezével vitte el a bányákat, levágták még mielőtt az áldozat meghalt volna. Ennek megfelelőleg a lapoczká-csonton nagymérvű roncsolás is volt látható.

Idősb Babus a hulla előtalált csontjainak orvosilag való összeállítását, fedezet alatt végig nézvén, a helyszínen volt kir. ügyész kérdéseire beismerte a büncselekmény elkövetését éppen úgy, mint a fia, minél fogva a három tettes a vizsgálati fogságban meghagyatott, de hozzájuk került, mint bűnrészes, az idősb Babus felesége is, a ki Csolti agyonütését annak idején végig nézvén, sem ennek segítségére nem ajánlott, sem az esetet fel nem jelentette.

Igy derült ki egy, a hosszú idő folytán már-már teljesen

feledésbe ment gyilkossági eset, az újra felvett és helyes irányba terelt nyomozás útján.

A tanulság pedig belőle az, hogy az őrökön nyilvántartott kiderítetlen zavark ügyében, minden alkalommal puhatólózni, kutatni, kérdezősködni kell, mert könnyen előfordulhat, mint a jelen esetben is történt, hogy azok, a kik esetleg tudnak a cselekményről, a hosszú ideig tartó hallgatás után, ha van a ki firtassa a dolgot, megszólalnak és eredményhez segítő adatokkal szolgálhatnak a nyomozó csentőrségnek.

KÉPEINKHEZ

A koppanó-játék.

A sport hívei folyton újabb és szórakoztatóbb, de egyuttal testedzőbb játék feltalálásán és meghonosításán törik a fejüket. Víz Károly és Halász Zeigmond vívómesterek Nagy Zeiga festőművésznek az újabban kitalált játékát, a koppanó-játékot mutatták be Budapest előkelőbb sportköreinek. Mindenütt meglepetést keltett ez az új sport s a legkiválóbb szakértők is nagy elismeréssel nyilatkoztak róla. S miután a koppanó-játék különbség nélkül, mindenki által könnyen elsajátítható és gyakorolható, a m. kir. honvéd Ludovika-Akadémia vívó és tornamesterei ellátározták, hogy meghonosítsák e testedző és tanulságosan szórakoztató játékot, mely magában foglalja a vívás és ezéllövészet alapelvét; fejleszti az egész izomrendszert, folytonos lélekjelenlétet igényel, növeli az ambíciót, az energiát és a nyílt küzdelemre tanít. Előnyösebb és következményeiben áldásosabb is, mint a foot-ball, mert a koppanó-játéknál semmiféle szerencsétlenség sem fordulhat elő, míg amaz már sok szerencsétlenségnek volt okozója.

A játéknak többféle pontja között hölgyeknek való játék is szerepel. Minden egyes pontra külön szabály van. A koppanó-játék egyik legérdekesebb pontja a „koppanó párviadal”. A játék ez a része abban áll, hogy 20 lépésnyi távolságban szembe egymással beszurznak a földbe két-két embermagasságu lapátot egymás mellett mintegy ölnyíre, a lapátoknak közepén köralakú nyílás van, mely hátul fehérral papírral van beragasztva, ezek képezik a célpontokat, melyekért a küzdelem elsősorban folyik. Most a játékosok szembe egymással a cséllapátok között felállanak, fejükön egy igen szellős és könnyű fejjelvéddel, melyeknek tetején szintén van egy-egy papiros célpont, de ez már jóval kisebb az előbbieknél. Mellüket igen könnyű kötény fedi, melyeknek zsebében vannak elhelyezve az apró, de tömör gummi-golyók, melyeket a dobásra használnak. A küzdő felek balkezükben egy-egy könnyű bőrpajzsot tartanak, mit a golyók elhárítására, illetve célpontjaik megvédésére használnak. Az adott jelre megkezdik a támadást és az lesz a győztes, a ki több célpontot talál.

Tájékozássul, a jelen számunkban közölt képekben egy egész játék lefolyását mutatjuk be olvasóinknak.

HIREK.

Halálozás. Lapunk felcélós szerkesztője, Nyisztor Sándor százados, folyó hó 6-án rövid és kínos szenvedés után meghalt. A testületben szerzett érdemeit felsorolni feleslegesnek tartjuk. A ki őt és tevékenységét ismerte, tudja, hogy vele testületünk egy kiváló tisztet, a tisztikar pedig egy felejthetetlen jó bajtársat veszített el. Béke porruira!

A mindennapi kenyérnél fontosabb a házasságnak a jó kávé. — Jó, izletes, zamatos, erős és színdus kávé csak a
«Valódi PATRIA pótkávéval» lehet főzni. A «Valódi PATRIA pótkávé» a legjobb nyersanyagokból a legbiztosabban készült s
 igaz esztendőre «Valódi PATRIA Pótkávé» kávé, mely minden üzletben kapható és több első díjjal lett kintintve.

Egy csendőr megsebesítése. Galich András petrozsenyi bányamunkás december 26-án este nyolcz óra tájban ittas állapotban a petrozsenyi őrelaktanya udvarába menve, ott összefüggés nélküli azavakkal lármazni kezdett. A lárma elősiető Kovács Bálint járásörmester az udvaron szintén megjelent csendőrök közül Grancs Miklós csendőrt utasította, hogy a mugával is tehetetlennek látszó és ok nélkül lármazó ittas Galichot a laktanya udvaráról vezesse ki. Grancs csendőr a járásörmester utasítását teljesítendő, Galichot jobb vállon fogva, az udvarból kivezette, s midőn azzal a kapu elé ért, Galich őt a kezében rejtve tartott zsebkésével bal czombon szurta. Grancs csendőr a szúrás következtében könnyebb sérülést szenvedett. Galich, kit mámorának kialvása után elfogtak, azzal védekeznek, hogy nagyfokú ittasságában elkövetett cselekményeire nem emlékszik.

Támadások. A torontálmezei Kanak községben decz. 26-án este a helyi járásrendszolgálatban állott Sánta János csendőrt Tarosi János kanaki lakos megtámadta. Sánta csendőr a támadó Tarosi ellen szuronyt használt és azt súlyosan megsebesítette. — A tolnahegyei Ozoran december 25-én éjjel pedig Barát Lőrincz ozarai lakos támadta meg a szolgálaton kívül állott Mernyik János csendőrt, ki Barát ellen kardot használt és azt szintén súlyosan megsebesítette.

Kérelmem. A nógrádmegyei Divényben állomásozó Gerencsér János csendőr kóri Kovács József csendőr czimzetes őrsavezetőt, ki Székesfehérváron 1904 őszén első elméleti kiképzés alatt állott, hogy lakczimét vele tudassa.

KÜLÖNFÉLÉK.

Élelmes szélhámos. A francia rendőrség a minap egy szélhámost tartóztatott le, a ki az újságokban a következő hirdelést tétette közzé:

„A ki nekem két frankot küld, egy darab pompás ékezt kap tőlem. A ki pedig ezt a talányt is megfejti (itt következett a képtalány) száz frank jutalomban részesül. Egyetlen nap alatt 8000 két frankos pénzdarábot kapott az illető, a ki azonban nem sokáig élvezhette sikerét, mert a rendőrség hamarosan elbánt vele. Ebből az alkalomból érdemes néhány példát idézni, a melyekből kiderül, hogy a nagyközönség általában könnyen lépze meg a surlangos csalónak, a ki épen az emberek hiszékenységére építi tervét. És a legtöbb esetben jól számít. London utczáin, nem is oly régen, automatákat állítottak föl, a melyeken ez a titokzatos felirat volt olvasható: „Két darab két filléres bedobása után huzza meg a fogantyút, mire meglepetésben részesül. A ki pedig ezt megcselekedte, annak csakugyan meglepetésben volt része: az ördöngös musina egy nagyot recscent, és — nem adott semmit. Ez volt az ígért meglepetés. A leozke meg is érte a csekély összeget, legalább a bíró így gondolkozott, és fölmentette a csalót. Nomrég pedig a következő hirdetés volt olvasható egy német újságban: „A ki 2 M. 45 Pf. összeget pósta-utalvánnyal elküld X. címére, Nürnbergbe, annak küldök érte egy hordozható varrógépet, egy kis készüléket, a mely esetleg sérülésektől óv meg, egy régi képet és 144 darab apróbb szükségleti tárgyat. Megbízható cég. Ki akar még többet ezért a csekély összegért? Akik lépre mentek, ezek pedig sokan lehetnek, kaptak is postán: egy varrótűt, egy gyűszűt, egy használt pósta-bélyegét és tizenkét tűzet — gombos-tűt. És a bíró ezt a csalót is fölmentette! Egy surlan-

gos csaló ugyancsak hirdetésben azzal biztatta az embereket, hogy egy frank beküldése után bárkinek elárulja biztos módszerét annak, hogyan lehet lóversenyen és bármely hasárdjátékon a veszteséget teljes bizonyossággal elkerülni. Azok, a kik megküldték neki az egy frankot, csakugyan megkapták rá a választ, még pedig kellően bérmentesített és pecséttel lezárt levélben, a mely mindössze így hangzott: „Nem kell játszani! De legkülönösebb az egész dologban az, hogy a bíró ezt az erkölcsös tanácsadót — lecsukatta. Sokat mlattak annak idején az emberek azon a csinytevésen, a melyet a munkbeni vendéglősök rovására követett el egy surlangos csaló. Egy kis hirdetésben azt ígérte valaki, hogy egy márka beküldése után bajlandó elárulni annak módját, hogyan lehet legtöbb sört kimérni. Természetesen, sok vendéglős lépre ment a csalónak, a ki szintén levélben adta meg a választ, a mely így szólt: „Adjon minél kevesebb — babot!”

Az esernyő feltalálója. Az 1750-ik évben London utczaín óriási csoportosulás támadt. Az emberek majd olestek, úgy rohantak a csodadolgot megvárnálni.

— Mi az, mi az? — kérdezték a kíváncsiak.

— Hát nem látja? Egy bolond! — válaszoltak a „hölcsébbek”.

Csakugyan úgy bítszott, mintha futóbolondot kergetne az utca népe. A kocsisok röhögve kiáltottak rá. A surlangosok kifütyülték és sárral dobálták. Az inasok papuceaikat és kalapjukat bajigálták utána. A diákok botokkal és kövekkel fenyegették. Az utca tömege nevetve és csufolódva kísérté.

— Itt megy a futóbolond. Ni, mit tart a feje fölött...

Esett az eső. És csodálatos, hogy az egész népség mind bőrig ázott, csak az a futóbolond maradt száraz, a ki a feje fölött azt a furcsa boszorkányszárnyat tartotta... No igen, mert az a „futóbolond” Hanway János volt, az esernyő föltalálója. A nép, a mely addig nem látott esernyőt, azt hitte, hogy ez a jó ember megvadult. Hiába lett mindenki vizes, hiába maradt az ő ruhája esőben is száraz, csak bolondnak tartotta mindenki... Csak sok idővel Hanway halála után lett az esernyő általános, mert nebezen látták be az emberek óriási hasznát. Sok idővel azután, hogy a föltaláló, Hanway, „futóbolond” gyanánt halt meg. De ő tudta, hogy néhány évtized múlva azt tartják futóbolondnak, a ki esernyő nélkül megy majd szakadó esőben az utcára. Egy pár évtized alatt aztán nemcsak hogy beteljesült Hanway előrelátása, de valóságos esernyő-mánia vett erőt az embereken. Majd hogy nem gyilkolták egymást a föltalálók. Készítettek olyan esernyőket, a melyek szövétjét a vasszerkezettel együtt le lehetett vonni és a hotha behelyezni. Voltak aztán esernyők, a melyekbe törfevyerek rejtöztek, sőt olyanok is, a melyeket puska gyanánt el lehetett sütni. Egy amerikai oly esernyőt talált föl, a melynek nyelébe tintát, tollat, papíroszt, czeruzát, tollkést és radírgumit lehetett elhelyezni. Vlaszont egy másik abban fáradt, hogyan tudná fölöltőjét az esernyőjében elhelyezni... És csodálatos: ezeket már nem tartotta senki futó bolondoknak.

Az írógép. Általában az a vélemény, hogy az írógép angol vagy amerikai találmány. Most egy német lup kideríti, hogy az írógépet egy német embor Draits badeni kamarás találta fel, a ki különben a kerékpár feltalálását is magának tulajdonítja. Draits 1829 körül készült el találmányával. 1832 és 1833-ban nyomtatott prospektusokat küldött szét találmányáról, a melyekből a kurlerlnebi országos levéltárban több példány

öriznek. A gép ára 100 forint volt. Az első elismerésben Drais Langsdorf heidelbergi matematikustól részesült. A tudós azt írta, hogy a gép, czérljának fontosságát tekintve, a legnagyobb figyelmet érdemli. 1833 július 1-én a mannheimi törvényszéki szakértők is véleményét mondták: «a gép igen elnős, egyszerű és tartós szerkezeten alapul és a lenyomott billentyűk pontosan és tökéletesen ráütik a megfelelő betűt a hengerre göngyölt papírosra». Drais azonban elég ügyellenül nyilvánosságra hozta találmányát, még mielőtt szabadalmat kapott volna rá. A gép leírása egy londoni lapban is megjelent és az angolok siettek a szabadzákmányt magukévé tenni, míg a badeni minisztérium egyszerűen elutasította Draist, a mikor ez írógépének hatósági felülvizsgálását és találmánya szabadalmazását kérte.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálati kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálattal ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen és így a felesleges kérdésszókbólseknek eleje vétessek. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

B. S. Nyugállománya esendő is kaphat külföldre szóló útlevelet. A m. kir. belügyminiszter úr előzetes bejelentés esetén, az ily esendő nyugdíját — legfeljebb három év tartamára — megbízottja kezeihez szokta kiutalni. Ha jelentés nem tétetik, akkor a nyugdíj az utolsó felvételtől számítva egy év múlva elővétel ezimén beszünttetetik a újból csak a visszatérést követő hó 1-étől kezdődőleg lesz folyóvá téve.

P. Tivadar esendő. A karhatalmi segédleti minőségben eltöltött idő beszámíttatik.

Dunamenti esendő. Névnagyarásságra már engedélyezett a arról a kerületi parancsnokság értesítettet.

III. esendő. Az ált. szolg. hiv. XV. fejezet 2. pont 2. bekezdése, illetve a Lkt. szab. 93. pontjához foglaltak módosítók.

IV. P. esendő. Véleményünk szerint nem; a szarnyparancsnokság döntése volna kikérendő.

Polgár. 1. 2. 3. Politikával nem foglalkozunk; mindazonáltal annyit, hogy a bolgár király elölje Battenberg hercege volt. 4. A «Felség» cím csak megkoronázott királyokat, császárokat illet meg; épp ezért egy herceg fejedelm «Felség» nek nem, és «főnőség» nek is csak akkor ezimézhető, ha valamely uralkodó család sarja. 5. Delegátus csak országgyűlési képviselő, vagy főrendiházi tag lehet. 6. Megyebizottsági és törvényhatósági bizottsági tag között különbség tulajdonképp nincs; megyebizottsági tagok alatt a megyék, törvényhatósági bizottsági tagok alatt pedig a törvényhatósági joggal felruházott városok bizottsága tagjait értjük. 7. Közöb.

S. . . 1. Grófok azok, kik királyi kegyelemlevél által grófi méltóságot nyertek. Örgrofok = a határgrofokkal, kik német országból; annak idején a honvédelmezés érdekében radikális hatalommal voltak felruházva a többi grófok olé soroltak. — A Htkv. 447. § a határjelölekről, határkerítések, oszlopok) míg az.

1894. évi XII. tez. 34. §, a) pontja gazdasági ezélra szolgáló megfigyelő eszközökről, hatósági jelek, vagy mérnöki jelvényekről szól a így élesen megkülönböztetendők.

Többségek. Az igazságügyi miniszter által 1906. évi 20.000, sz. a. a házasság kihirdetése, megkötése és anyakönyvezése tárgyában kiadott utasítás 22. § értelmében az anyakönyvvezető azokat az iratokat, melyek pusztán a személyazonosság igazolására szolgálnak, a feleknek nyomban visszaadja. Visszaadja továbbá az anyakönyvvezető a felmutatott katonakönyveket, honvédségi igazolványokat és hadimentességi díjkönyveket a azoknak csupán a házasságkötési szempontból jelentőséggel bíró adatait jegyzi fel a tárgyalási jegyzőkönyvbe. A felek által felmutatott egyéb iratokat az anyakönyvvezető visszatartja. Szabadágában áll azonban a feleknek visszatartott irataikat bélyegtelen elismervény ellenében visszakérni, ha saját költségükön kiállított egyszerű másolatról gondoskodnak, melyet az anyakönyvvezető díj- és bélyegmentesen hitelesít és a fél által visszakívánt irattal kicseréli.

T. J. A kérdéses rendeletnek visszaható ereje nincs, tehát lába kérelmezni.

Külföldönté. A szolg. szab. I. rész 38. pontja értelmében a református vallású egyén az oltári szentségnek — a melyet vallása el nem ismer — tiszteltetésével nem tartozik ugyan, mindazonáltal úgy helyes, ha a római katolikusok közt ünnepléses alkalomból megjelenő református a tiszteletet szintén megadja. Nemvall szögyent vele! 1—3. A vallásosság a katonánál is nagyon szép és nagyon szükséges erény, a melyet tisztelni kell.

Vitat. Az 1894. évi XII. tez. 103. § a értelmében a községi bírósoklás hatáskörébe utalt mezőrendőri ügyekben a községi bíróság az általa kiszabott pénzbüntetést (nem pénzbírság) behajthatatlanság esetén elzárású átváltoztathatja ugyan, de — megtelelő községi fogdák hiányában — a községi előljáróság a pénzbüntetés átváltoztatása és az elzárás fogantatosítása végett — bevett gyakorlat szerint — az illetékes főszababíróhoz előterjesztést tesz, a ki a heterjenzelt ítélet és nemleges vagyoni adatok alapján az ítélet végrehajtása iránt intézkedik.

D. S. ca. ez. örv. Igényjogosultsági igazolvány csak a betöltött 12. szolgálati év után adományozható.

J. ca. ez. örv. Igényjogosultsági igazolvány nélkül valamely állami szolgálatra kinevezett utizati csak szolgálattal idejének leteltével becsajtható el. A bélyeget lapunk javára bevételztük.

Sz. A. őrmester. 1. Az őrmesteri tanfolyamok az ország egész területén minden páratlan évben veszik kezdetüket. 2. Az anyagot az állami őrmesterek részére kiadott «Kézikönyv» foglalja magában, a mely minden jobb könyvkereskedésben kapható.

Sz. őrvezető. Fenti üzenet 2. pontja önnök is szól.

N. V. Kérdés nem világos, mert oly egyenes hazál, a melynek az élei különböző hosszúnak lennének, nem létezik.

Vezényeltek. Ha a dolog tényleg úgy áll, adják elő a kérelmüket, a bajt feltétlenül orvosolják.

Ny. L. Halálbüntetés = Todstrafe, foglyház = Zuchthaus, állományfoglyház = Staatsgefängnis, börtön = Kerker; fogház = Gefängnis; pénzbüntetés = Geldstrafe, büntelt = Verbrechen, vétség = Vergehen, kihágás = Übertretung, kir. törvényszék = königlicher Gerichtshof, járásbíróság = Bezirksgericht, esküdtzéki tárgyalás = Schwurgerichtsverhandlung; törvényszéki tárgyalás = Gerichtshofhaltung.

S. P. Az altiszti tanfolyam minden esetre már megkezdődött; ha azonban a továbbképzés tanfolyamot értené, ez még nincs felállítva. A bélyeget lapunk javára bevételztük.

S. J. Az ill. szab. 105. § 2. pont 3. bekezdése értelmében.

Brucker Győző Nándor és Társa
órák, ékszerész. **GVÓR 33. sz.**

A m. kir. esendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm 500 képpel ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 év jótállással.

HIVATALOS RÉSZ.

Büntetőjogi döntvények.

Királysértés tiszteletlen zászlóbevonás által.

A királysértés vétségnek tényüladéki eleméhez tartozó, ha egy tudatos tényben vagy nyilatkozatban az uralkodó személye, a királyi méltóság irányában tartozó köteles tiszteletnek bármilyen csökkenése jelentkezik. Kétségtelen, hogy a király személye iránt nyilatkozó tiszteletnek jelképes kifejezésében, mint p. o. nemzeti lobogónak kitévése vagy különös alkalmaktól szokásos ünnepségekben való részvétel nem általánosan kötelező természetű s ennek pusztán elmulasztása magában véve nem is egyértelmű a tiszteletlenséggel ürügy másrésztől, ha a tisztelet jelképesen kifejezésre jut, ennek tiszteletszorúan való visszavonása vagy félbeszakítása a tiszteletlenség nyilvánosságára hozatalával egyértelmű, mert ebben a tényben a tisztelet megadásának meghátrása, de egyszerűen annak megtagadása a legszembetűnőbb módon nyilvánul meg.

(Curia 1908 szept. 29. 6443. sz. a.)

Bűnpártolás bűnjelöltárgy elrejtésével.

Bűnpártolás állapotától meg, mikor rádólt a más által elősre használt bűnt tárgyat, mely a elrejtette azért, hogy a tettesnek a halálra ítéldzése elöl való menekülésre segítséget nyújtson.

(Curia 1908 jan. 30. 751. sz.)

A betörés fogalmához. — Bűnségéd vagy tettestárs betöréses lopásban.

I. A Btk. 330. § a)uk 3. pontja alá eső lopás bűntette állapotától meg, mikor rádólt a bűnhelyiségybe behatolás végett a zár tobjának nyelvéét kézzel visszanyomta, ekként a ajtót felnyitotta. — II. Nem bűnségéd, de tettes az, a ki az ajtó zárját felnyitotta, bár a helyiségbe be nem látott s a tárgyok elértelében részt nem vett.

(Curia 1908 jun. 2. 4225. sz. a)

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő eszéjéri és apostoli királyi Felsége 1908. évi december hó 11-én Bocsbon kelt legfelsőbb elhatározásával:

Fürdő Sándor, m. kir. III. számú esendőrkerületbeli járásörmesternek két ember életének saját életre veszélyeztetésével a társulástól történt megmentéséért, a korábbi ezüst érdemkeresztet legkegyelmeesebben adományozni méltóztatott.

Oldratilag megdicséértetett:

A m. kir. honvédelmi miniszter úr által:

Molnár Ferencz m. kir. VII. számú esendőrkerületbeli törzsörmester a közbiztonsági szolgálat során, mely mint szárny számvivő minőségben hosszú időn át kifejtett buzgó és aradalmányos tevékenységéért.

Nyilvánosan megdicséértettek:

A m. kir. I. sz. esendőrkerületi parancsnokság által
Dejner János ez örmester,
Földvárí Hirotus ez. örsvezető,
Schuffert Mihály és
Kösch János esendőr ezimz. örsvezetők, az 1908. évi őszi hadgyakorlaton mint a cs. és kir. 4. hadtestparancsnoksághoz beosztott tábori esendőrök szolgálataikat elismerésére incéto buzgalommal és pontossággal teljesítették.

A m. kir. V. sz. esendőrkerületi parancsnokság által
Pollák Benedek,
Hajzer János és
Kállik Vendel ez. örmesterek, továbbá
Heizer József,
Bellobrát István,
Szeidl József,
Weszerlo Ignác,
Hing Béla és
Körmöczky László ez. örsvezetők, mert az 1908. évi szeptember hónapban Magyarország nyugati részén lefolyt nagy hadgyakorlatokon tanúsított kiválóan kötelességhő szolgálataik teljesítéséért.

Athelyezettettek:

1909. évi január hó 1-ével:

Fischer Jukab I. és
Virigy József V. számú esendőrkerületbeli törzsörmesterek, — kölcsönösen.

Előléptettek:

1908. évi december 16-ával:

A m. kir. I. sz. esendőrkerület állományában:
Bocskor József, *Birá József II.* és *Kelenm Miklos* ez. örsvezetők örsvezetőkké.

Az öt évi tényleges esendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:
Fajst Gyula, *Jelen István* és *Molnár Antal* esendőrök, esendőr ez. örsvezetőkké.

Katonai szolgálattal jel.

A honvédségi II. osztályu katonai szolgálattal jellel elláttattak:

A m. kir. I. számú esendőrkerület állományában:

János Ferencz ez. örmester 1908 decz. 3-án.

A m. kir. III. sz. esendőrkerület állományában:

Buday Mihály törzsörmester 1908 decz. 10-én, *Kovács József* örsvezető 1908 decz. 13-án, *Rigo István* örsvezető 1908 decz. 14-én, *Kosztolányi István* ezimz. örmester 1908 decz. 4-én, *Furjas János I.* ez. örmester 1908 decz. 10-én és *Spilák Miklós* ezimz. örmester 1908 decz. 15-én.

Járóvezetői jelvénynyel elláttatott:

A m. kir. IV. sz. esendőrkerület állományában:

Mátyas Pál esendőr.

Kérjen ingyen és bérmentve

képes árjegyzéket: cs. és kir. szah. ésvrkötők-,
 hygienikus gummláruk- és a betegápoláshoz szük-
 séges eszközökről.

KELETI J. orvosi műszergyáros
 Budapest, IV., Koronaherzeg-utca 17.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Deák Ignác járásörmester és *Ótvás József* ez. őrsvezető 3—3 drb., *Tóth József* járásörmester és *Váczonyi János* ez. őrsvezető 2—2 drb., *Mészáros István* címz. őrmester, *Kassás József*, *Almási Károly*, *Sajtos Vendel* és *Varga János* ez. őrsvezetők 1—1 drb. 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Házasságra léptek:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Holtzmann István ez. őrsvezető, *Léber Juliannával*, 1908 decz. 3-án, *Aszódon*.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Weber Adolf ez. őrmester, *Händler Bösellel*, 1908 nov. 11-én, *Ujterebesén*.

Babits Simon ez. őrmester *Poduril Mária*val, 1908 nov. 28-án, *Ungváron*.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Ércsik Vincze csendőr *Luttek Gizellával*, 1906 febr. 12-én, *Halászlakon*.

Mester Károly csendőr *Czuzmiril Mária*val 1907 máj. 9-én, *Budapesten*.

Hilák Ferencz csendőr *Végh Irén Emiliával*, 1907 nov. 23-án, *Dorogon*.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Albert Lázár ez. őrsvezető *Dobos Juliannával*, 1908 nov. 25-én, *Csikszentmártonban*.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Füredi László ez. őrsvezető *Zöldi Rozáliával*, 1907 nov. 30-án, *Monoron*.

Lukács Gyula ez. őrsvezető *Bukovinai Katalinnal*, 1908 jan. 1-én, *Porcsalmán*.

PÁLYÁZATOK.

Ötvenhárom hivatalozolgai állás az alábbi felsorolt helyeken felállítandó állami mértékű hivatalnál.

Fizetés: Budapesten 700 korona, vidéken 600 korona; ezen felül törvényszerű lakpénz és 100 korona ruhailletmény.

Kiváratatik: a magyar, Horvát-Szlavonországok területére pedig a horvát nyelv szóban és írásban.

Egy irnoki állás a m. kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telékkönyvi vizsga. Kérvények a kolozsvári kir. törvényszék elnökéhez. 1908 jan. 15-ig.

A sajátkezűleg irandó pályázati kérvények a kereskedelemügyi miniszterhez czimzendők, de az állami központi mértékű felállítás m. kir. bizottsághoz (X. ker., Köztetető-ut 20. a) száma) küldendők.

Pályázati határidő: 1909. évi január 21.

A mértékű felállítás hivatalok székhelyei: Arad, Békéscsaba, Brassó, Budapest, Debrecen, Déva, Dén, Eger, Eszék, Fiume Győr, Gyulafehérvár, Jgló, Kaposvár, Kassa, Kecskemét, Kolozsvár Léva, Losoncz, Lugos, Máramarosziget, Marosvásárhely, Miskolc, Munkács, Nagyberek, Nagykanizsa, Nagyvárad, Nyitra, Ogulin, Pécs, Pozsony, Rimaszombat, Sátoraljaújhely, Sogorvár, Sepsiszentgyörgy, Sopron, Szabadka, Szatmárnémeti, Szeged, Székesszék, Szekszárd, Szolnok, Szombathely, Temesvár, Trecsén, Varsád, Vukovár, Veszprém, Zágráb és Zilah.

Egy hivatalozolgai állás az igali királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Szabályszerű lakpénz. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kaposvári kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi január hó 15-ig.

Egy iskolaszolgai állás a petrozsényi m. kir. állami főgimnáziumnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Törvényszerű lakpénz, illetékelg természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi próbaszolgálat. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz czimzett kérvények a főnti gimnázium igazgatójához 1909. január 15-ig.

Egy mézaesküdti állás a sóvári m. kir. főbányabírósnál. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Szabad lakás vagy ennek hiányában törvényszerű lakpénz. Mellékilletmények. Magyar nyelv szóban és írásban. Sajátkezűleg írt kérvények főnti bányabíróhoz 1909. január 20-ig.

Egy hivatalozolgai állás a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona, esetleg természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék elnökéhez 1909. január 17-ig.

Egy őtmenteri állás Szolnok Doboka vármegye kápolnok-nősesteri járásában. Fizetés 900 korona. Lakpénz 100 korona. Mellékilletmények. Magyar nyelv szóban és írásban. A vármegye főispánjához czimzett kérvények az alispánhoz 1909. évi január hó 20-ig.

Egy hivatalozolgai állás a nagyzebeni kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és román nyelv. Kérvények a nagyzebeni kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi febr. 3-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Ajánljuk a raktárunkon levő különféle képes és íllyusági iratokat, diszkötésű műveket, diszlevélpapírokat dobozokban. **Tűzben aranyozott jubileumi kereszték és hozzávaló szalagok** kaphatók raktárunkon.